

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ
YETİŞTİREN LİSANS PROGRAMLARININ 21.
YÜZYIL BECERİLERİNİ KARŞILAMA DÜZEYİ**

İrem ABUŞOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı

2025

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI EĞİTİMİ BİLİM DALI

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN LİSANS
PROGRAMLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİNİ KARŞILAMA DÜZEYİ**
(The Level of Meeting 21st Century Skills of Undergraduate Programs that Train Turkish
Language and Literature Teachers)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İrem ABUŞOĞLU

Danışman: Doç. Dr. Fatih VEYİS

Erzurum

Ocak, 2025

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

İrem ABUŞOĞLU tarafından hazırlanan “**Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Yetiştiren Lisans Programlarının 21. Yüzyıl Becerilerini Karşılama Düzeyi**” başlıklı çalışması 31 / 01 / 2025 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi** Ana Bilim Dalı, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Hüseyin YILDIZ

Ordu Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Danışman: Doç. Dr. Fatih VEYİS

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Servet TİKEN

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 202..

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Refik DİLBER

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Yetiştiren Lisans Programlarının 21. Yüzyıl Becerilerini Karşılama Düzeyi**” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

31 / 01 / 2025

Aslı ıslak imzalıdır

İrem ABUŞOĞLU

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlık sürecinde varlığıyla bana ilham veren ve her daim destek olan çok değerli hocam, Sayın Dr. Öğr. Üyesi Fatih VEYİS’e en içten teşekkürlerimi sunarım.

İrem ABUŞOĞLU

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN LİSANS PROGRAMLARININ 21.YÜZYIL BECERİLERİNİ KARŞILAMA DÜZEYİ

İrem ABUŞOĞLU

Ocak 2025, 93 Sayfa

Amaç: Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren bölümlerin müfredatlarının 21. yüzyıl becerilerini karşılama düzeyini incelemeyi amaçlayan bu çalışma ile seçilen müfredatlarda 21. yüzyıl becerileri incelenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın temel problemi şu şekilde ifade edilmiştir: “Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren lisans programlarının 21.yüzyıl becerilerini karşılama düzeyi nedir?”

Yöntem: Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren bölümlerinin müfredatlarının 21.yüzyıl becerilerini karşılama düzeyinin incelendiği bu çalışmanın yöntemi durum çalışmasıdır.

Bulgular: Araştırma kapsamında, Atatürk Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı ders bilgi paketleri incelenmiş ve bu programların 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde içerdiği tespit edilmiştir.

Sonuçlar: 21. yüzyıl becerilerinin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alma düzeyi, üniversiteler arasında farklılık göstermektedir. Bu durum, üniversitenin kendi ders içeriklerini bağımsız olarak düzenlemesinden kaynaklıdır. Bu yaklaşımla 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması mümkün olsa da bu becerilerin her derste etkili bir şekilde işlenebilmesi için, dersi veren öğretim üyelerinin ders bilgi paketlerinde, dersle ilgili öğrenme çıktılarının 21. yüzyıl becerilerini içerek şekilde hazırlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: 21. yüzyıl becerileri, Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği, Türk dili ve edebiyatı öğretmeni müfredatı, Türk dili ve edebiyatı öğretimi

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

THE ALIGNMENT OF UNDERGRADUATE PROGRAMS TRAINING LANGUAGE AND LITERATURE TEACHERS WITH 21ST CENTURY SKILLS

İrem ABUŞOĞLU

January 2025, 93 Pages

Purpose: With this study, which aims to examine the level of meeting 21st century skills in the curricula of Turkish language and literature teacher training departments, 21st century skills were examined in the selected curricula. In this context, the main problem of the research was expressed as follows: "What is the level of Turkish language and literature teacher training undergraduate programmes meeting 21st century skills?"

Method: The method of this study, which examines the level of meeting 21st century skills in the curricula of Turkish language and literature teacher training departments, is a case study.

Findings: Within the scope of the research, the course information packages of the Turkish Language and Literature Teacher Education Undergraduate Programmes of Atatürk University, Balıkesir University, Dicle University, Dokuz Eylül University, Gazi University, Marmara University, Necmettin Erbakan University and Van Yüzüncü Yıl University were examined and the level of 21st century skills in these programmes was determined.

Conclusions: The level of inclusion of 21st century skills in Turkish Language and Literature Teaching Undergraduate Programmes varies among universities. This is due to the fact that universities organise their course content independently. Although it is possible to gain 21st century skills with this approach, in order to teach these skills effectively in every course, the learning outcomes related to the course should be prepared in a way that includes 21st century skills in the course information packages of the lecturers teaching the course.

Keywords: 21st-century skills, Turkish language and literature teaching, curriculum for Turkish language and literature teaching, teaching Turkish language and literature

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iii
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	6
21.Yüzyıl Becerileri	6
Öğrenme ve Yenilik Becerileri	8
Dijital Okuryazarlık Becerileri.....	9
Kariyer ve Hayat Becerileri	9
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Tarihi Gelişimi.....	10
İlgili Araştırmalar.....	11
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	13
Yöntem	13
Araştırma Yöntemi.....	13
Veri Kaynakları.....	13
Veri Toplama Teknikleri.....	14
Süreç.....	15
Verilerin Analizi.....	15
Geçerlik ve Güvenirlik.....	15

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	17
Bulgular	17
Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular.....	17
Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular	27
Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular	34
Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular	41
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular	48
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular	55
Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular	61
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular	66
BEŞİNCİ BÖLÜM	71
Tartışma ve Sonuç	71
Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular.....	71
Balıkesir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular.....	72
Dicle Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular.....	72
Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular.....	73
Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular	73
Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular.....	74
Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular	75

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına

Dair Bulgular.....	75
Öneriler.....	77
KAYNAKÇA	78
ÖZ GEÇMİŞ.....	81

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	17
Tablo 2. <i>Balıkesir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	27
Tablo 3. <i>Dicle Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	34
Tablo 4. <i>Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	42
Tablo 5. <i>Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	49
Tablo 6. <i>Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	55
Tablo 7. <i>Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	61
Tablo 8. <i>Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi</i>	66

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

YÖK : Yüksek Öğretim Kurulu

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Tarih boyunca eğitim, insanları en çok meşgul eden konulardan birisi olmuştur. Geçmişten günümüze kadar çeşitli şekillerde yapılan eğitimin tanımına farklı biçimlerde yorumlar yapılmıştır. Bu yorumlamaların ve farklılıkların nedeni her toplumun eğitimin farklı yönüne vurgu yapmasıdır. Tanımlamalardan bazıları eğitimin bir terbiye aracı olduğunu savunurken bazı tanımlamalar ise eğitimi mesleki yeterlik kazandıran kurum olarak göstermektedir. Eğitimin tek bir tanımının olmaması, psikologların, sosyologların, filozofların ve eğitim bilimcilerin kendi alanlarının ihtiyaçlarına ve kendi bakış açılarına göre değerlendirmelerinden kaynaklıdır.

Toplumsal işlev olarak eğitim, insanın çocuk, genç ve yetişkin olarak kendi toplumuyla bütünleşmesi, toplum içinde etkinlik kazanması ve yetişmesi sırasında karşılaştığı bilinçli ve bilinçdışı öğrenmeler sürecidir (Güvenç, 1972, s. 132). Eğitimin süreç yönü olarak genel bir değerlendirmesi ise bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde değişim meydana getirme süreci olarak değerlendirilmiştir.

Eğitim, bir ülkenin dinamikleşmesi ve kendini yenilemesi için en gerekli unsurdur. Ülkeyi oluşturan toplum eğitilmeden, o ülke kendini yenileyemez ve sosyo-kültürel anlamda geride kalır. Türkiye’de eğitimin kalitesinin geliştirilmesi, öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin geliştirilmesine bağlıdır (Türk Eğitim Derneği, 2009). Eğitim sisteminin amacına uygun öğrenciler yetiştirebilmesi temelde öğretmenin sahip olduğu yeterliliklere ve niteliklere bağlıdır (Saraç, 2002, s. 5).

Eğitim ve edebiyat eğitimi, insan ve insan toplumlarıyla her zaman etkileşim içinde olan ve kültürel bakımdan birbirini tamamlayan, birbiriyle yakından ilişki olan iki alandır. Çünkü eğitiminde, edebiyatın da konusu insandır. İnsancıl yaklaşımı kendilerine hareket noktası yapan eğitim ve edebiyatın kesişim noktası olan edebiyat eğitimi, iki temel amacı kendiliğinden beraberinde getirir. Onlar da;

- a. Edebiyatı merkeze alarak bireye estetik bakış açısı kazandırmak; bireyin okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmek.
- b. Bireyin edebiyattan yararlanarak gündelik yaşamına ait duyuş, düşünüş ve davranış şekilleri geliştirmesine yardımcı olmaktır (Çetin, 2019, s. 102)

Çağdaş eğitimin gerektirdiği “*yapılandırıcı eğitim yaklaşımı*” ve küreselleşen dünyanın bir gereksinimi olarak belirlenen “*21. yüzyıl becerileri*” doğrultusunda Türk dili ve edebiyatı eğitiminin kazanımlarını şunlar oluşturur;

- a. Öğrencilerin bakış açılarının geliştirilmesi
- b. Edebiyat eğitimi ile öğrencilerin yaratıcı güçlerini ve problem çözme becerilerini geliştirmek
- c. Öğrencilerin duygusal ve ruhsal zekâlarının zenginleşmesini sağlamak
- d. Öğrencilerin kişiliklerinin gelişmesine yardımcı olmak
- e. Topluma uyumlarını sağlamak
- f. Öğrencilere kültürel değerleri kazandırmak
- g. Milli bilinç düzeyinin geliştirilmesi
- h. Tarih bilincini pekiştirmek
- i. Evrensel değerlerin karşılaştırılması
- j. Okuma becerisi geliştirmek ve okuma alışkanlığı kazandırmak
- k. Anlama, dinleme ve anlatım becerisini geliştirmek
- l. Türkçeyi sevdirmek
- m. Söz varlığını zenginleştirmek
- n. Öğrencilere süreli yayınları takip etme alışkanlığı kazandırmak

Dünyadaki bütün ülkelerin giderek daha fazla birbirine bağlı hale gelmesiyle oluşan küreselleşen dünyada her alanda kalıcı ve etkili değişimler meydana gelmektedir. Bu değişimlerin başında eğitim gelmektedir. Eğitim sistemimizin, kendi zamanının ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, yeni yöntemleri uygulayabilmesi, geleceğin inşasına yön veren yeni eğitim paradigmalarının zeminini oluşturan, toplumdaki değişimi, yeniliği, ihtiyaçları ve değişen eğitim felsefelerini, gelişmiş toplumların gerisinde kalmamak için, sürdürülebilir bir kalkınma planıyla gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Eğitim sistemi içerisinde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin gerekli becerileri kazanmaları, çağdaş öğrenme adaptasyonu ve çok boyutlu verilere tepkileri, süreç boyunca eğitimini alarak icra ettikleri mesleklerinin gerekliliklerini yerine getirebilmeleri için öğrenim gördükleri fakültelerde sunulan müfredatların 21. yüzyıl becerilini karşılaması gerekir.

21. yüzyıl becerileri, *öğrenme ve yenilik becerileri, dijital okuryazarlık becerileri, kariyer ve hayat becerileri* gibi toplumda ve iş alanında başarılı olabilmek için uluslararası alanda kabul görmüş ve öğrenme eğilimlerini, okuryazarlıkları, yetkinlikleri içeren becerilerdir.

21. yüzyıl becerilerini içeren müfredatlar, modern toplumların gerisinde kalmamak ve onların ihtiyaç duyduğu eğitilmiş bireyleri yetiştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye’de Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümleri üzerine yapılan literatür incelemesi, bu alanda herhangi bir çalışmanın bulunmamasını ortaya koymuş ve bu durum, araştırmanın ilham kaynağı olmuştur.

Araştırmanın Amacı

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren bölümlerin müfredatlarının 21. yüzyıl becerilerini karşılama düzeyini incelemeyi amaçlayan bu çalışma ile seçilen müfredatlarda 21. yüzyıl becerileri incelenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın temel problemi şu şekilde ifade edilmiştir: “Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren lisans programlarının 21. yüzyıl becerilerini karşılama düzeyi nedir?” Bu probleme uygun olarak belirlenen alt problemler ise şunlardır:

- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?
- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?
- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?
- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?
- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?

- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?
- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?
- Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçeriği” 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşılamaktadır?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Bilim ve teknolojiadaki hızlı değişim, 20. yüzyılda yeterli görülen eğitim anlayışı ve toplum ihtiyaçlarının, 21. yüzyıl becerileri ile hayatın her alanında yeni beklentiler ve gereksinimler doğurmasına neden olmuştur.

Türkiye’de yapılandırmacı öğretim çerçevesinde gelişen eğitim faaliyetleri, modern toplumun ihtiyacı olan bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerin kazanılmasında etkili olsa da 21. yüzyılda hızla değişen toplumun çağdaş eğitim anlayışlarına ayak uydurması ve ihtiyaçlara yönelik becerileri barındıran eğitim faaliyetleri sunması gerekmektedir.

Müfredatlarda 21. yüzyıl becerilerinin yer alması, öğrencilerin modern toplumda öz düzenleme, öz yeterlilik, sorumluluk, bilgi, iletişim ve teknoloji okuryazarı gibi yenilikçi ve lider bir anlayışla eğitim almalarına olanak sağlar. Bu da nitelikli ve çağın ihtiyaçlarını karşılayan bireyler yetiştirmek demektir. Hızla değişen dünyada, öğrencilerin bu değişimlere ayak uydurabilmesi için, eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, problem çözme gibi becerilere sahip olmaları gerekmektedir.

21. yüzyıl becerilerinin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programlarında yer alması, topluma yön veren ve derin düşünebilen, nitelikli, alanında uzman öğretmenler yetiştirilmesini sağlar.

Bu çalışmada cevap aranan “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni yetiştiren lisans programları, 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde işliyor?” araştırma sorusu, aslında alandaki ilgili konudaki eksikliğe dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, ders içerikleri 21. yüzyıl becerilerine göre düzenlenip yeniden yapılandırılabilir. Bu da öğretmen yetiştiren programların daha nitelikli ve donanımlı öğretmenler yetiştirmesine olanak sağlayabilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırmanın bulguları Türkiye’de öğretim faaliyeti gösteren Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı bulunan üniversiteler ile sınırlıdır.
2. Araştırma kapsamında incelenen programların listesi, yalnızca Yükseköğretim Program Atlası ile sınırlıdır.
3. Araştırmada elde edilen bulgular, süreçte ulaşılan Türkiye’de öğretim faaliyeti gösteren Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programlarının Müfredatları ile sınırlıdır.
4. Araştırmanın bulguları belirlenen araştırma yönteminden elde edilen bulgular ile sınırlıdır.
5. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, Yeditepe Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesinde bünyesinde bulunan Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı bulunmakla birlikte, öğrenci olmadığı için aktif olarak eğitim faaliyeti yürütülmemektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Eğitim sistemimizin temel yapı taşı olan öğretmen, eğitim kurumlarında önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda öğretim etkinliklerini sistemli bir biçimde yürüten, görevi bilgiyi öğretmek olan kişidir. Öğretmeyi meslek edinmiş, edindiği bilgileri öğrencileriyle paylaşan, geleneksel görüşle de her şeyi bilen kişi olarak tanımlanmıştır (Karadoğan, 2014).

Eğitim faaliyetlerinin yürütücü konumunda olan öğretmenlerin nitelikli olması büyük önem kazanmaktadır. Çünkü ancak nitelikli öğretmenler toplumun geleceğini oluşturacak öğretmenlerdir (Taşkaya, 2012).

Nitelikli bir öğretmen olmak için öğretmenlik mesleğinin getirdiği bazı sorumluluklar ve sahip olunması gereken yeterlilikler vardır. Öğretmenlik mesleğinin genel yeterliği “öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli biçimde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken genel bilgi, beceri ve tutumlar” olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2008).

Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Öğretim Kurumu tarafından geliştirilen temel alan yeterlilikleri; kuramsal ve olgusal bilgiyi edinme, bilişsel ve uygulamalı becerileri edinme, bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme, öğrenme yetkinliği, iletişim ve sosyal yetkinlik, alana özgü yetkinlik olarak ele alınmaktadır.

Nitelikli bir öğretmenin değişen ve gelişen topluma ayak uydurması, küreselleşen dünyada 21. yüzyıl becerilerini edinmesi de gereklidir. Bu becerileri edinmek öğretmen adaylarının eğitim gördüğü üniversitelerde okutulan müfredatlar ve bu müfredatların içerisinde bulunan derslerin 21. yüzyıl becerilerini ne kadar kapsadığıyla doğrudan ilişkilidir.

Modern toplumların ihtiyaç duydukları nitelikli insanları yetiştirmek için 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler yetiştirmek oldukça önemlidir. Çünkü eğitim dediğimiz şey dünyayı değiştirmek değildir. Eğitim insanı değiştirir. İnsanlar dünyayı değiştirir. Dünyayı değiştirmek ve geliştirmek adına önce eğitilmiş bireyler yetiştirmek gerekir.

21. Yüzyıl Becerileri

21. Yüzyıl becerileri kendi toplumlarında ve iş alanlarında başarılı olmak adına eğitimciler, iş dünyası insanları, filozoflar, psikologlar, akademisyenler ve devlet kurumları tarafından onaylanmış ve kabul görmüş ulusal yetkinliklerdir. Bu yetkinlikler öğrenme

eğilimlerini, okur-yazarlık becerilerini ve hızlı değişen toplumda adaptasyonu kolaylaştıracak becerilerdir. Bu beceriler bilgiye dayalı olmadıkları için geleneksel akademik becerilerden birçok yönden ayrılır. 21. Yüzyıl becerilerinin etkileşimli öğrenme, yenilik ve yaratıcılık becerilerini geliştirme, teknolojiyi kullanma becerilerini geliştirme ve hayat boyu öğrenci merkezli öğrenme gibi birçok gizil amacı vardır.

Tüm dünyada gelişmiş eğitim yoluyla yeni bir dönüşümün adımı atılmak istenmiştir. Bu dönüşüm, temelinde ekonominin geliştirilmesi, modern dünyanın ve çağdaş toplumun ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, ülkelerin eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması, bilgidен ziyade bilginin edinimini kolaylaştıran ve küresel anlamda kullanılmasını sağlayan, gelişen eğitim toplumlarının gerisinde kalmamak için mevcut durumları değiştirmek ve iyileştirmek adına yeni bir dönüşüm olarak 21. yüzyıl becerilerini temel alan bir ilerleme olarak ele alınmıştır.

Sürekli değişen ve gelişen dünyada, modern toplumlar teknoloji çağındaki ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına yeni öğrenmelerin doğmasına sebep olmuşlardır. Geçmişteki öğretmen merkezli öğrenme süreçleri yerini öğrenen merkezli öğrenme süreçlerine bırakmıştır. Bu süreç “öğrenmeyi öğrenme”, “yaşam boyu öğrenme”, “öğrenmenin sürekliliği” gibi kavramları ortaya çıkarmıştır. Eğitimin sadece okulda olmaması gerektiği veya insan yaşamının yalnızca belli bir dönemiyle sınırlandırılmaması gerektiği, insanın olduğu her yerde sürekli eğitimin devam edilmesi fikri yaşam boyu öğrenmeyi beraberinde getirmiştir. Eğitim tüm yaşamı kapsayan bir süreç olarak tasarlanmalıdır (Gündoğan, 2020).

Yaşamın tamamını kapsayan eğitim süreci, geçmişten günümüze 5 döneme ayrılarak ele alınmıştır (Deniz, 2022). Bu dönemler şunlardır:

Tarım toplumunda eğitim 1.0

Sanayi toplumunda eğitim 2.0

Küresel toplumda eğitim 3.0

Bilgi toplumunda eğitim 4.0

Toplum 5.0

Dönemlere ayrılan eğitim anlayışı, her dönemde kendini geliştirerek yeni çağa ayak uydurmuş, dijital dönüşüm geçirmiş ve toplumun ihtiyaçlarını gözetmiştir. Eğitimin bu süreci öğretmen merkezli eğitim anlayışından öğrenci merkezli eğitim anlayışına doğru değişim geçirmiştir. Dünya Ekonomik Formunun Ocak 2020’de Eğitim 5.0 anlayışı doğrultusunda

teknoloji destekli eğitimde dijitalleşme ana başlığına bağlı olarak bireylere kazandırılmak istenen beceriler şunlardır:

Küresel Vatandaşlık Becerileri

Yenilik ve Yaratıcılık Becerileri

Teknolojiyi Kullanma Becerileri

Etkileşim Becerileri

Kişiselleştirilmiş ve Kendi Kendine Öğrenme

Erişilebilir Kapsayıcı Öğrenme

Problem Tabanlı ve İşbirlikçi Öğrenme

Hayat Boyu ve Öğrenci Merkezli Öğrenme

Bu beceriler, teknolojinin tüm gelişmelerine açık, öğrenmenin bireye özgü olan farklı alanları ve imkanlarıyla, sınırların ortadan kalktığı, dijital okur yazarlık, inovasyon ve yaratıcılığın ön planda olduğu 21. yüzyıl becerilerinin temelini oluşturur. 21. Yüzyıl öğrenmesinde eğitim, her gün değişmeye ve dönüşmeye devam edip süreklilik sağlayacaktır.

Araştırmanın konusu olan 21. yüzyıl becerileri şunlardır:

Öğrenme ve Yenilik Becerileri

Bu beceriler, bireylerin hızlı ve değişen dünyada öğrenme ve yenilik üretme kapasitesini ifade eder:

Eleştirel düşünme, bireylerin analiz yeteneğini, farklı bakış açılarıyla birlikte geliştirip, çözümler üretebilme yeteneğidir.

Problem çözme, bireylerin karmaşık problemleri yaratıcılıklarını geliştirerek çözümler üretebilme yeteneğidir.

İletişim ve iş birliği, bireylerin fikirlerini etkili bir şekilde yazılı, sözlü ve görsel yollarla ifade edip, farklı kitlelerle anlamlı bir şekilde iletişim kurarak ortak hedeflere ulaşmak için etkin bir şekilde iş birliği yapma yeteneğidir.

Yaratıcılık ve inovasyon, bireylerin yeni fikirler geliştirerek, mevcut bilgiyi yaratıcı bir şekilde kullanarak yenilikler ortaya koyma becerisidir.

Dijital Okuryazarlık Becerileri

Gelişen ve değişen dünyada, teknolojinin yaygınlaşmasıyla bireylerin teknolojiyi etkin ve verimli bir şekilde kullanabilme becerisidir.

Bilgi okuryazarlığı, bireylerin var olan bilgiyi ulaşma, değerlendirme ve etkin bir şekilde kullanma becerisidir.

Medya okuryazarlığı, bireylerin farklı medya türlerine anlaması, bu türleri eleştirel bir şekilde analiz edebilmesi ve içerik üretebilme becerisini kapsar.

Bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, bireylerin teknolojik araçları etkili bir şekilde kullanma, dijital platformlarda güvenle çalışma ve dijital içerikler üretme becerisidir.

Kariyer ve Hayat Becerileri

Esneklik ve uyum, değişen koşullara hızla uyum sağlama ve yeni durumlara adapte olup uygun çözümler geliştirme yeteneğidir.

Girişimcilik ve kendini yönlendirme, bireylerin değişen dünyada yeni fırsatlar yaratabilmesi, projeler geliştirebilmesini ve bunları sürdürebilmesini hedefleyen bir beceridir. Aynı zamanda, bireyin kendi zamanını ve kaynaklarını öz düzenleme yoluyla etkili bir şekilde yönetme yeteneğini de kapsar.

Sosyal ve kültürlerarası ilişki, bireylerin kültürel farklılıkları anlayarak, farklı kültürlerden gelen insanlarla etkili bir şekilde iletişim kurma ve iş birliği yapma yeteneğidir.

Üretkenlik ve sorumluluk, bireylerin görevleri zamanında ve etkili bir şekilde tamamlayabilme, sorumluluk alabilme, aynı zamanda bir grubu etkili bir şekilde yönetme, ilham verme ve ortak hedeflere ulaşmayı destekleme becerisidir.

Yukarıda bahsedilen 21. yüzyıl becerileri, her alanda önlemler alarak sosyal organizasyonun bozulmaması ve daha ileriye gitmesi, insan hayatının ve mevcut durumların, toplumun statüsünü yükseltmeyi amaçlayan ve bu amaçla yeniliği destekleyen ilerlemecilik akımıyla ilişkilidir. Tüm bu becerilerin bir öğretmen adayında var olması, o öğretmen adayının nitelikli, çağdaş, teknolojik gelişmelerden haberdar, öz düzenleme yapabilen bireyler olarak eğitim sistemimize katkıda bulunmasını sağlar. Ayrıca, bu beceriler öğretmen adaylarının öğrencilere rehberlik etme, onları yönlendirme ve 21. yüzyıl becerilerini kazandırma noktasında etkin bir rol oynamalarını mümkün kılar.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Tarihi Gelişimi

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni yetiştirme süreci, Selçuklu Devleti döneminden itibaren Osmanlı ve Cumhuriyet dönemleri boyunca farklı evrelerden geçmiştir. Selçuklu döneminde öğretmenlik, din adamlığı olarak görülmüş ve ayrı bir uzmanlık alanı olarak görülmemiştir. Bu bağlamda öğretmenlik, sıbyan mekteplerinde “muallimlik”, medreselerde ise “müdürrislik” olarak ifade edilmiştir.

Osmanlı’dan Cumhuriyete kadar uzanan bu süreçte, öğretmenlik mesleğinin dönüşümünü ve eğitim sistemine entegre edilmesini yansıtan önemli dönüm noktaları olmuştur.

Osmanlı Devleti’nde, özellikle Fatih Sultan Mehmet döneminde, öğretmen yetiştirme mevzusu önemsenmiş ve ilkokul öğretmenliğine yönelik özgün bir çalışma yapılmıştır. Tanzimat Dönemi’ne kadar öğretmen yetiştirmek amacıyla bağımsız bir kurum bulunmamakla birlikte, 1848 yılında açılan Darülmuallimîn ile öğretmen yetiştirme süreci başlamıştır. 1869 tarihli Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile öğretmenlik mesleği resmiyet kazanmış, atama ve yükselme gibi konular düzenlenmiştir.

Cumhuriyet’in ilanından sonra eğitim alanında önemli reformlar yapılmıştır. 1923 yılında kurulan Darülfünun, 1933 yılında İstanbul Üniversitesi olarak yeniden yapılandırılmış ve bu üniversitede Türk Dili ve Edebiyatı bölümü eğitim vermeye başlamıştır. Aynı dönemde, öğretmen yetiştirmek amacıyla çeşitli eğitim enstitüleri kurulmuştur.

1940 yılında kurulan Köy Enstitüleri, kırsal bölgelerde eğitim ve kalkınmayı desteklemek faaliyete geçirilmiştir.

1982 yılında Eğitim Yüksek Okulları, üniversite bünyesine alınarak Eğitim Fakültelerine dönüştürülmüş ve öğretmenlik mesleği, yükseköğrenim düzeyinde ele alınmıştır. 1997-1998 yılında YÖK ve Dünya Bankası iş birliğiyle, öğretmen yetiştirme programları yeniden yapılandırılmıştır.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği lisans programları, ortaöğretim için öğretmen yetiştiren birimlere dahil edilmiş ve eğitim süresi beş yıla çıkarılmıştır. Günümüzde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni yetiştiren lisans programları, üniversitelerin eğitim fakülteleri bünyesinde eğitim faaliyetlerine devam etmektedir. Bu programlar hem alan bilgisi hem de pedagojik formasyon derslerini içeren bir müfredatla öğretmen adayları yetiştirmektedir, bu adaylar Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi gibi sınavlarla değerlendirilmektedir.

İlgili Araştırmalar

Bu başlık altında araştırma konusuyla ilgili olarak yapılan bazı çalışmalar incelenmiştir.

Alanyazın incelendiğinde, Altınpulluk ve Yıldırım (2021) tarafından “*2010-2019 Yılları Arasında 21. Yüzyıl Becerileri Araştırmalarının incelenmesi*” adlı çalışmanın yapılmasıyla bu konuya ait yapılan çalışmaların genel durumuna ait bilimsel verilerin ve buna yönelik hazırlanan makalelerin incelemesi yapılmıştır.

Ekici vd. (2017) tarafından “*21. Yüzyıl Becerilerine ait Veri Kaynaklarının Analizi*” adlı çalışma yapılmıştır. Bu çalışmayla 21. yüzyıl becerilerine ait veri kaynaklarının detaylı bir literatür taraması yapılmıştır.

Bozkurt (2021) tarafından sosyal bilgiler öğretmenliğinin lisans programlarının 21.yüzyıl becerilerine göre incelendiği bir çalışma yapılmıştır.

Dilekçi vd. (2021) tarafından “*Türkçe Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Becerileri ile İlgili Uygulamaları ve Yeterlikleri*” adlı çalışma yapılmıştır.

Sarıtaş ve Yılmaz (2021) tarafından “*Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersinin 21. yüzyıl Becerileri Açısından İncelenmesi*” adlı çalışma yapılmıştır. Bu çalışma alanyazın incelendiğinde Türk dili ve edebiyatı alanında yapılan 21.yüzyıl konulu çalışmalardan biridir.

Türk dili ve edebiyatıyla ilgili 21.yüzyıl becerilerinin kullanıldığı diğer bir çalışma ise Gömleksiz vd. (2019) tarafından “*Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı ile Çağdaş Türk Lehçeleri Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları*” adlı çalışmadır.

Türk Dili ve Edebiyatı alanında 21. yüzyıl becerileriyle ilgili yapılan uluslararası çalışmalar sınırlı olmakla birlikte, bazı önemli araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar, Türk Dili ve Edebiyatı eğitimi bağlamında 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması ve uygulanması konusunda önemli veriler sunmaktadır. Bu araştırmalar şunlardır:

Kırbaş ve Bulut (2024) tarafından “*Examining the 21st Century Skills Teaching Levels of Teacher Candidates*” adlı çalışma yapılmıştır.

Maltepe ve Bayrakdar (2021) tarafından “*Investigation of 21st Century Learner Skills Usage of Turkish Language Teacher Candidates*” adlı çalışma yapılmıştır.

Alanyazın incelendiğinde, 21. yüzyıl becerilerinin daha çok İngilizce, sosyal bilgiler, eğitim ortamları, yeterlik algıları ve fen eğitimi gibi alanlardaki araştırmalarda kullanıldığı görülmüştür. Türk dili ve edebiyatı alanındaki araştırmaların daha sınırlı olduğu sonucuna varılmıştır. 21. Yüzyıl becerileri konusunda ülkemizdeki araştırmaların ve çalışmaların daha

kapsamlı bir şekilde değerdendirilebilecek araştırmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu araştırma ile yeni yapılacak araştırmalara yön verilmesi amaçlanmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren bölümlerinin müfredatlarının 21. yüzyıl becerilerini karşılama düzeyinin incelendiği bu çalışma nitel araştırmanın olanaklarından faydalanılarak durum çalışması yöntemi ile yapılmıştır.

Durum çalışmaları, nitel araştırma yöntemlerinin sahip olduğu özellikleri gösteren, bilimsel problemleri açıklamak için ayırt edici bir yaklaşım olarak görülmektedir. McMillan, durum çalışmalarını bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun veya birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlamaktadır (Büyüköztürk vd., 2008, s. 24).

Durum çalışmaları, bir varlığın zaman ve mekân unsurlarına bağlı olarak tanımlandığı araştırmalardır. Durum çalışması aynı zamanda örnek olay çalışması, vaka çalışması, olay inceleme ve özel durum çalışması olarak da bilinir. Bu yöntemin esas amacı yöntemin adından da anlaşılacağı gibi “özel bir durumun” varlığıdır (Özmen, vd., 2019)

Sosyal olguları, tekil bir olayın ayrıntılı çözümlemesini yaparak araştıran bu yöntem, tek bir olayı çeşitli olgularla ilişkilendirir. Diğer yöntemlerde gözden kaçırılacak ayrıntılı bilgilerin detaylı bir şekilde incelenmesine imkân verir. Bir durumu meydana getiren ayrıntıları tanımlamak, olası açıklamaları geliştirmek ve bunları değerlendirmek için bu araştırma yöntemi kullanılır.

Veri Kaynakları

Araştırmanın veri kaynaklarını “Türk Dili ve Edebiyat Öğretmenliği” bölümü bulunan Eğitim Fakültelerinin müfredatları oluşturmaktadır.

Araştırmada kullanılan 8 üniversitenin eğitim fakültelerinin web sitesinde bulunan erişime açık “Türk dili ve edebiyatı eğitimi ders bilgi paketleri” doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. İncelenmiş olan ders bilgi paketleri şunlardır:

- Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi
- Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi
- Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi
- Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi
- Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi
- Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi
- Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Erişimi Açık Ders Bilgi Paketi

Veri Toplama Teknikleri

Araştırmanın veri kaynakları, nitel bir veri analizi yöntemi olan doküman incelemesini kullanılarak elde edilmiştir. Nitel araştırmalarda başlıca veri toplama tekniklerinden biri olan doküman incelemesi temel veri toplama tekniklerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Akt., Kıral, 2020, s. 173). Bir doküman analiz edilirken birtakım safhalar bulunmaktadır; *dokümana ulaşma, orijinal olup olmadığını teyit etme, dokümanı anlama, analiz etme, veriyi kullanma* (Akt., Kıral, 2020, ss. 185-186).

Dokümanlar, araştırma konusu ile ilgili olan verilerdir. Araştırma konusunu hakkında bilgi içeren dokümanların detaylı çözümlemesinin yapılması doküman incelemesi olarak adlandırılır. Doküman incelemesi, verilerin çeşitliliğini sağlamak ve araştırmanın geçerliğini artırmak amacıyla kullanılan bir tekniktir (Tutar & Erdem, 2020).

Elde edilen kaynakların içeriğini “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği” bölümü bulunan Eğitim Fakültelerinin programları oluşturmaktadır. Bu programlara ilgili üniversitelerin açık erişim ile verdiği ders bilgi paketleri vasıtasıyla ulaşılmıştır.

Süreç

Veri toplama sürecinde öncelikle ilgili üniversitelerin web sitelerine bakılarak, bünyelerindeki eğitim fakülteleri tarafından öğrencilerin erişimin açık olarak yayınladıkları ders bilgi paketlerine ulaşılmıştır. Bu ders bilgi paketlerinin içeriği, araştırmanın amacına ve alt problemlerine uygun olarak, 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde karşıladığı incelenmiştir. Bu analizde ders bilgi paketlerinde bulunan tüm dersler tek tek incelenerek hangi dersin 21. yüzyıl becerilerini içerdiği sonucuna varılmıştır. Analizin sonucunda elde edilen veriler, veri analizi süreçlerine uygun olarak analiz edilmiş ve ulaşılan sonuçlar raporlanarak öneriler oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri, 21. yüzyıl becerilerini dikkate alarak betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Betimsel analiz, olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır. Betimsel araştırmalar, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır (Kaptan, 1998, s. 59).

Betimsel analiz yönteminde kullanılacak veriler araştırma problemine cevap olacak nitelikte düzenlenir, alıntılarla ve kaynaklarla desteklenip okuyucuya sunulur. Bu analiz biçiminde veriler kavramsal çerçeve eşliğinde yorumlanır (Özmen, 2019, s. 462).

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik, araştırmanın incelenen verileri doğru ve derinlemesine temsil etme derecesini ifade eder. Bu, araştırmanın güvenilir bir teori, veri ve metodolojik temele dayalı olarak yapıldığı anlamına gelir. Geçerlik, araştırmacının bulgularının gerçeği ne ölçüde yansıttığını sorgular (Lincoln & Guba, s. 1985). Nitel araştırmalarda iç geçerliliğe karşılık olarak inandırıcılık kavramı kullanılmaktadır (Özmen & Karamustafaoğlu, 2019), araştırmada inandırıcılığın sağlanması için elde edilen verilerin açık ve tutarlı sunulmasını, analiz sürecinde bir başka araştırmacının teyidinin alınması nitel araştırmalarda önerilmektedir. Bu doğrultuda araştırma sürecimizde verilerimizin teyidi bir uzman tarafından daha yapılmıştır. Dış geçerliğin sağlanmasında ise veriler kapsamlı bir şekilde betimlenmiştir.

Güvenirlik, araştırmanın tutarlılığı ve tekrarlanabilirliği ile ilgilidir. Nitel bir araştırmanın güvenilir olması, farklı araştırmacıların aynı yöntem ve veriyle benzer sonuçlara ulaşabilmesi anlamına gelir. Nitel araştırmalarda güvenilirlik, açık bir şekilde raporlanmasıyla

sağlanır (Merriam, 1998). Ayrıca araştırmanın güvenilirliği söz konusu olduğunda elde edilen verilerin tutarlılığına dikkat edilmesi gerekir. Elde ettiğimiz verilere dışardan birisinin gözüyle bakarak tutarlı davranıp verilerin analizini bu doğrultuda gerçekleştirdik.

İlgili alan yazının taranması ve karşılaştırma yapılmasının ardından araştırmacı tarafından elde edilen bulgular açık bir şekilde raporlandırılmıştır. Elde edilen verilerin raporlanmasında araştırma sürecinin tamamında geçerlik ve güvenilirliğin sağlanmasında bu dikkatimiz önemli bir role sahiptir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Bu bölümde çalışmada kullanılan müfredatlarla ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular verilirken doküman analizi yöntemi kullanılarak her müfredat ayrıntılı olarak incelenmiş, derslerin öğrenme çıktılarına ulaşılmıştır. Müfredatlar incelenirken “*Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Yetiştiren Lisans Programları 21. yüzyıl Becerilerini ne düzeyde içeriyor?*” araştırma sorusuna bu çalışmada cevap aranmıştır. Tezde incelenen müfredatlardan hareketle betimsel analiz yapılarak ulaşılan veriler alfabetik sıraya göre sıralanmıştır. Müfredatlarda zorunlu dersler incelenmiş tablo haline getirilmiştir. Seçmeli derslere ise ekler kısmından ulaşılabilir.

Müfredatta sekiz dönemde de verilen ders içerikleri incelenmiştir. Oluşturulan tablolarda bu dönemler bulgular kısmında sırasıyla aktarılmıştır. Birden çok dönemde yer alan aynı dersler için tek bir inceleme yapılmıştır.

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Atatürk Üniversitesi’nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. *Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Türkiye Türkçesi I Osmanlı Türkçesi I Bilişim Teknolojileri Eğitime Giriş Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I Yabancı Dil I Eski Türk Edebiyatı I Türk Halk Edebiyatı I Yeni Türk Edebiyatı I Seçmeli Diksiyon ve Fonetik Seçmeli Sözlü İletişim Becerileri	Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II Yabancı Dil II Eski Türk Edebiyatı II Osmanlı Türkçesi II Öğretim Teknolojileri Eğitim Psikolojisi Türk Halk Edebiyatı II Türkiye Türkçesi II Yeni Türk Edebiyatı II Seçmeli Tiyatro ve Drama Öğretimi Seçmeli Yazılı Anlatım Becerileri

Tablo 1 (Devamı)

2.Sınıf	Eğitimde Program Geliştirme Eski Türk Edebiyatı III Okul Dışı Öğrenme Ortamları Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı III Türkiye Türkçesi III Yeni Türk Edebiyatı III Seçmeli Dil ve Edebiyat Eğitiminde Temel Kavramları Seçmeli İnsan İlişkileri ve İletişim Seçmeli Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımları Seçmeli Türk Mitolojisi ve Eğitim	Eğitimde Araştırma Yöntemleri Eğitimde Program Dışı Etkinlikler Eski Türk Edebiyatı IV Osmanlı Türkçesi IV Öğretim İlke ve Yöntemleri Türk Halk Edebiyatı IV Türkiye Türkçesi IV Yeni Türk Edebiyatı IV Seçmeli Eğitimde Ahlak ve Etik Seçmeli Temel Dil Becerileri Öğretimi Seçmeli Türk Eğitim Tarihi
3.Sınıf	Çağdaş Türk Lehçeleri I Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Eğitimde Proje Hazırlama Eski Türk Edebiyatı V Osmanlı Türkçesi V Türk Halk Edebiyatı V Yeni Türk Edebiyatı V Seçmeli Dünya Edebiyatı Seçmeli Medya Okuryazarlığı Seçmeli Tarihi Türk Lehçeleri I Seçmeli Yaratıcı Drama	Eski Türk Edebiyatı VI Çağdaş Türk Lehçeleri II Dil ve Edebiyat Öğretiminde Materyal Tasarım Mikro Öğretim Osmanlı Türkçesi VI Sınıf Yönetimi Türk Halk Edebiyatı VI Yeni Türk Edebiyatı VI Seçmeli Çocuk Edebiyatı Seçmeli Edebiyat Sosyolojisi Seçmeli Tarihi Türk Lehçeleri II Seçmeli Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı
4.Sınıf	Dil ve Edebiyat Öğretim Yöntemleri I Eski Türk Edebiyatı VII Öğretmenlik Uygulaması I Özel Eğitim ve Kaynaştırma Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi Yeni Türk Edebiyatı VII Seçmeli Dilbilim ve Türkçe Seçmeli Eski Anadolu Türkçesi Seçmeli Metin İnceleme Yöntemleri Seçmeli Türk Dünyası Edebiyatı Seçmeli Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi	Dil ve Edebiyat Öğretim Yöntemleri II Eski Türk Edebiyatı VII Okullarda Rehberlik Öğretmenlik Uygulaması II Tez Yeni Türk Edebiyatı VII Seçmeli Açık ve Uzaktan Öğrenme Seçmeli Türk Dili Tarihi Seçmeli Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitabı İncelemeleri Seçmeli Türk Dünyası Edebiyatı II

Türkiye Türkçesi (I-II-II-IV) dersinin öğrenme çıktılarına göre 21. yüzyıl becerilerini içerip içermediğini değerlendirirken, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmesi, dil

bilgisi kazanımlarını oluşturmasının yanı sıra eleştirel dűřünme, yaratıcı yazma, iletişim gibi becerilerin de kazandırılmasına yardımcı olduğu söylenebilir. Bu ders, anadilimiz Türkçenin doğru ve etkili kullanılmasını, dil bilgisi kurallarını doğru bir şekilde kullanıp metin yazmayı, metin tahlil etme ve dilsel yapıları eleştirel bir şekilde değerlendirmeyi sağlar. Bunu yanı sıra dijital ortamlarda metin üretme, dijital okuryazarlık, çevrimiçi araştırmalar için yardımcı olmak, teknolojiyi dil öğrenimi ve öğretiminde kullanmak gibi pek çok alanda teknolojik becerileri de geliştirdiği söylenebilir. Ancak dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Osmanlı Türkçesi (I-II-III-IV-V-VI) genel olarak dilin tarihini ve kültürel bağlamını öğretmeyi amaçlayan bir derstir. Bu dersin öğrenme çıktılarına göre 21. yüzyıl becerilerini içerip içermediğini değerlendirirken, işlediği konulara ve dersin içeriğine göre bazı becerileri içerdigi söylenebilir. Öğrenciler bu derste metin okuyarak ve metin tahlil ederek eleştirel dűřünme becerilerini geliştirip, kelime dağarcığına katkısıyla eski dil yapılarını öğrenip metinler üzerinde analiz yapabilirler. Bu da problem çözme becerilerini geliştirmede katkı sağlayabilir. Bu derste öğrenciler yazılı metin üzerinde yaptıkları dil bilgisi çalışmaları sayesinde anlam ve anlatım becerisi kazanabilirler ve bu becerileriyle öğrendikleri yeni dilin günümüz Türkçesi ile ilişkisini kurarak iletişim becerilerini geliştirebilirler. Ancak Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Biliřim Teknolojileri dersinin genel olarak amacı kelime işlemci programı, sunum programı, elektronik tablolama programları gibi uygulamaları kullanarak bilgisayar sistemleri hakkında bilgi sahibi olmak ve bilişim teknolojilerini kullanma becerilerini geliştirmektir. Bu ders doğrudan 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeye yönelik bir derstir. Öğrenciler bilgisayar ve internet kullanım, yazılım ve donanım gibi temel dijital becerileri öğrenir. 21. yüzyıl becerilerinin birçoğunu kapsamlı bir şekilde içeren bilişim teknolojileri dersinin “*dijital okuryazarlık, eleştirel dűřünme, yaratıcı dűřünme, problem çözme, iletişim, medya okuryazarlığı, bilgi ve iletişim okuryazarlığı, girişimcilik ve uyum*” becerilerini içerdigi söylenebilir.

Eđitime Giriř dersinin genel olarak amacı öğretmen adaylarına eğitimle ilgili temel kavramlar, eğitimin psikolojik, toplumsal, felsefi, ekonomik, tarihi, hukuki temellerini, Türk eğitim sisteminin yapısı ve sorunları, eğitimde yeni anlayış ve radikal görűřler konularında giriş niteliğinde bilgiler kazandırmaktır. Ancak 21. yüzyıl becerileri, genellikle iletişim, eleştirel dűřünme, yaratıcılık, işbirliği, dijital okuryazarlık gibi becerileri içerir ve bu becerileri modern eğitim anlayışına entegre ederek eğitim sistemin eyeni bir bakış açısı

kazandırır. Eğer “Eğitime Giriş” dersi, modern eğitim anlayışına ve pedagojik yaklaşımlara yer verip, teknoloji destekli işleniyorsa 21. yüzyıl becerilerine dolaylı olarak değinebilir. Ancak, doğrudan bu becerileri kapsamayan bir ders olduğu söylenebilir. 21. yüzyıl becerilerinin daha çok uygulamalı öğretim programlarında ve farklı beceri odaklı derslerle kazandırılması hedeflenmektedir. Sonuç olarak bu dersin içeriği, dersin işleniş şekline ve programda nasıl verildiğine bağlı olarak 21. yüzyıl becerilerine kısmen ya da tamamen yer verebilir. Atatürk Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (I-II) dersi, Atatürk’ün ilkelerini, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş sürecini ve inkılapların Türk toplumu üzerinde etkisinden bahseden, ana odak noktası tarihsel olaylar, siyasi reformlar ve toplumsal değişimler olan bir derstir. 21. yüzyıl becerileri ise daha çok günümüz dünyasını hedef alan, eğitimde etkili bir şekilde işlenen, *dijital becerileri geliştirme, iletişim kurabilme, eleştirel düşünme, problem çözme* gibi becerileri geliştirmeyi hedefler. 21. yüzyıl becerilerinin daha çok uygulamalı öğretim programlarında ve farklı beceri odaklı derslerle kazandırılması hedeflenmektedir. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin genel olarak 21. yüzyıl becerilerini hedef alan bir ders olmadığı söylenebilir. Atatürk Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yabancı Dil (I-II), dersi programda İngilizce olarak verilmektedir. Bu dersin genel amacı, okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi temel dil becerilerine odaklanmaktır. Bazı üniversitelerde bu dersin içeriğinde dijital araçların kullanımına veya proje tabanlı öğrenmeye ağırlık verilebilir. Veya geleneksel dil öğretim yöntemleri kullanılabilir. Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programının müfredatına bakıldığında bu dersin geleneksel dil öğretim yöntemleriyle kullanıldığı dolayısıyla yabancı dil dersinin öğrenme çıktılarına göre 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII) dersinin genel amacı Türk dili ve edebiyatı öğrencilerine eski Türk edebiyatı ile ilgili teorik bilgileri kazandırmaktır. Bu derste İslamiyetin tesiri altında gelişen ve eski Türk edebiyatı olarak isimlendirilen Türk edebiyat geleneğini kavramlar, şahsiyetler ve eserler etrafında incelenir. Eski Türk edebiyatı dersi çoğunlukla tarihsel ve filolojik bir yaklaşımla ele alınıp, klasik metinlerin incelenmesi, dil ve üslup analizi gibi yöntemlerle işlendiğinden dolayı, doğrudan 21. yüzyıl becerilerini içerdiğini söylemek doğru değildir. Atatürk Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV-V-VI) dersinin genel amacı halk edebiyatı kavramını saptayabilmek, İslamiyet öncesi ve sonrası eski Türk destanları, masalları, efsaneler, halk hikayeleri, şiirleri hakkında bilgi sahibi olmak, Türk halk edebiyatında aşık tarzı şiir geleneğinin ortaya çıkışını gelişmesine ve yayılmasını hakkında bilgi sahibi olmaktır. Türk halk edebiyatı dersi genel olarak tarihsel bir yaklaşımla ele alınıp, halk kültürünü, sözlü edebiyatı ve anonim eserlerin incelenmesiyle geçmiş dönemlerin kültürel mirasını tanıtmayı ve analiz etmeyi hedefler. Bu ders genellikle geleneksel bilgi aktarımı odaklı olduğundan, 21. yüzyıl becerilerini doğrudan içermediği söylenebilir. Ancak, çağdaş öğretim yöntemleriyle bu dersin becerilerle ilişkilendirilmesi mümkündür. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21.yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII) dersinin genel amacı Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âti Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Yeni Türk Edebiyatı dersi genel olarak tarihsel bir yaklaşımla ele alınıp Tanzimat'tan günümüze Türk edebiyatının dönemleri, dönemin toplumsal, siyasi ve kültürel bağlamını anyalabilme, eserleri ve türlerini incelemeye odaklanır. *Öğrenme ve yenilik becerileri, dijital okuryazarlık becerileri, kariyer ve hayat becerilerini* içeren 21. Yüzyıl becerileri daha çok uygulamadaki derslerde, günümüz teknolojisiyle kullanılabilen ve kanalize edilebilen derslerde görülür. Ancak, çağdaş öğretim yöntemleriyle bu dersin 21. yüzyıl becerileriyle ilişkilendirilmesi mümkündür. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitim Psikolojisi dersi, öğrencilerin öğrenme süreçlerini anlamalarını, bireysel farklılıklarını tanımlarını, eğitimde daha etkili yöntemler ve teknikler kullanıp bilişsel ve duyuşsal süreçlerini geliştirmeyi hedefler. *Öğrenme ve yenilik becerileri, dijital okuryazarlık becerileri, kariyer ve hayat becerilerini* içeren 21. Yüzyıl becerileri daha çok uygulamadaki derslerde, günümüz teknolojisiyle kullanılabilen ve kanalize edilebilen derslerde görülür. Bu derste öğrencilerin farklı öğrenme stillerini analiz edip, ulaştıkları analiz sonucunda güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirebilmeleri eleştirel düşünme becerini geliştirebilir. Eğitim psikolojisi dersinin 21. yüzyıl becerilerini tamamen içerdiği söylemek doğru değildir ancak, çağdaş öğretim yöntemleri ve dijital platformlar ile teknolojik destekli eğitim verilirse eleştirel düşünme ve dijital okuryazarlık becerilerini içerdiğini söylemek mümkün olabilir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Öğretim Teknolojileri dersi teknolojinin “*bilimsel araştırmalarla elde edilen sistematik bilgilerin pratik alanlara uygulanması*” olarak tanımlanır (Yalın,2017). Bu ders eğitimde teknoloji kullanmayı, teknolojik araçları ve gereçleri etkili bir şekilde uygulamayı hedefler. Öğretim teknolojileri dersinin 21. yüzyıl beceriyle doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir. Çünkü teknoloji odaklı bir program, çağdaş ve yenilikçi becerileri destekleyen içerik ve uygulamaları kapsar. “*dijital okuryazarlık becerileri, yaratıcılık ve inovasyon, uyum ve esneklik, iletişim*” gibi 21. yüzyıl becerilerini materyal ve öğrenme çıktılarıyla destekleyen öğretim teknolojileri dersinde aktif öğrenme, proje tabanlı öğrenme, teknoloji destekli öğrenme gibi iş birlikçi öğrenme yöntemlerini kullanılırsa dersin amacına uygun olarak daha kalıcı öğrenmeler sağlanabilir. Atatürk Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Program Geliştirme dersinin amacı program geliştirmenin kuramsal temelleri ile eğitim programı tasarımı ve modellerini açıklamak, öğretim ilkeleri, öğretimin planlanması, planlı çalışmanın önemi ve öğretimde yeni yönelimlerle ilgili açıklamalarda bulunmaktır. Eğitim programlarını analiz etme ve geliştirme süreçleri öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini ön plana çıkarabilir. Ders, eğitimdeki sorunları gidermek amacıyla yeni program modelleri ve yöntemleri geliştirmeye yönelik süreçleri içerir bu da öğrencide *problem çözme ve yaratıcılık* becerilerinin gelişmesine yol açabilir. Eğitim programlarının tasarımında ve analiz edilmesinde dijital platformların kullanılması *dijital okuryazarlık* becerilerinin gelişmesine, bu programları geliştirirken veya incelerken kültürel ihtiyaçların dikkate alınması ise *esneklik, uyum, sosyal ve kültürlerarası ilişki* becerilerinin gelişmesine sebep olabilir. Eğitimde program geliştirme dersinin 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak için uygun bir ders olduğu söylenebilir. Atatürk Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Okul Dışı Öğrenme Ortamları dersinin genel amacı, okul dışı öğrenme ortamlarını tanımak, öğrenmeyi desteleyecek nitelikte bu ortamları düzenleyebilecek beceri kazandırmak, okul dışı öğrenme ortamlarına uygun yöntem ve teknikleri tanımak, kazanımlar doğrultusunda okul dışı öğrenme etkinliklerini planlamak, uygulamak ve değerlendirme becerisi kazandırmaktır. Bu derste öğrenci 21. yüzyıl becerilerine uygun olarak, formal ve informal eğitim ortamlarını karşılaştırabilir, okul dışı öğrenme ortamını nasıl geliştireceğini öğrenir, okul dışı öğrenmeler için planlama yapar, etkinlikler hazırlar, hazırladığı etkinlikleri uygular ve değerlendirir. Okul Dışı Öğrenme Ortamları dersi *problem çözme, iletişim ve iş birliği, yaratıcılık ve inovasyon, esneklik ve uyum, sosyal ve kültürlerarası ilişki, üretkenlik ve*

sorumluluk gibi birçok 21. yüzyıl becerilerini içerir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Araştırma Yöntemleri, öğrencilerin bilimsel araştırmalar yapmalarını, bu süreçte veri toplama, analiz etme, yorumlama becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Bilimsel araştırmalarda veri toplama ve analiz süreçlerinde *eleştirel düşünme*, araştırma sürecinde *problem çözme*, *dijital okuryazarlık*, ekip çalışması varsa *iş birliği*, yeni ve özgün araştırmalar ortaya çıkacağı için de *yaratıcılık* becerilerini doğrudan destekler. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Program Dışı Etkinlikler dersi, öğrencilere akademik programların dışındaki eğitim etkinliklerinin ve eğitim anlayışları anlamalarını, bu etkinliklerin planlanmasını, uygulanmasını ve değerlendirilmesini amaçlar. Bu ders genel olarak sosyal, duygusal ve kültürel gelişimi destekleyen bir derstir. Bu derste program dışı etkinliklerin planlanması *iletişim*, grup ve toplu çalışma organizasyonları *iş birliği*, etkinlikleri tasarlamak ve fikirler geliştirmek *yaratıcılık*, etkinliklerde karşılaşılan sosyal sorunları çözmek ve bunun için çabalamak *problem çözme*, sınıftaki farklı öğrencileri bir araya getirip kültürel çeşitlilik oluşturduğu için *kültürlerarası ilişki*, program dışı etkinliklere katılım gösterme ise *uyum sağlama* ve *esneklik* gibi 21. yüzyıl becerilerini kazandırmada doğrudan ilişkili bir ders olduğu söylenebilir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinin genel amacı, öğrenme ve öğretim stratejilerini, öğretim yöntem ve tekniklerini bilen ve uygulayabilen, öğretimi planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde öğretmenin görev ve sorumluluklarının bilincinde olan, ve bu kapsamdaki etkinlikleri uygulayabilen öğretmenler yetiştirmektir. Öğretim ilke ve yöntemleri dersinde bireyselleştirilmiş öğretim teknikleri, grupla öğretim teknikleri, teknoloji ve materyal kullanımı, iş birliğine dayalı öğrenme gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması 21. yüzyıl becerilerine yönelik uygulamalardır. Bu bağlamda dersin "*eleştirel düşünme*, *problem çözme*, *dijital okuryazarlık becerileri*, *esneklik* ve *uyum becerileri*, *sosyal ve kültürlerarası beceriler* ve *sorumluluk* gibi becerileri içerdiği söylenebilir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Çağdaş Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı belli başlı Türk lehçelerinin ana kurallarını. Ses ve şekil yapısını, özelliklerini öğretmek öğrencilerin, söz konusu lehçeleri tanımaları, okuduklarını anlamaları, yorumlamaları ve öğrendikleri lehçelerin kendi ana dilleri olan Türk lehçeleriyle karşılaştırma becerilerini sağlamaktır. Öğrenciler edindikleri bilgilerle lehçe, ağız ve şive kavramlarını bilir, Türk lehçelerinin konuşulduğu bölgeleri bilir, Türk

lehçelerini birbirleriyle karşılaştırabilir ve lehçeler arasındaki dilsel farklılıkları ayırt edebilir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersinin genel amacı öğrencilerin eğitimde kullanılan ölçme araçları ve değerlendirme süreçleri ile ilgili bilgi sahibi olmasıdır. Bu derste öğrenilen bilgiler, öğretmen adaylarının mesleklerini gerçekleştirdikleri zaman derslerine dair ölçme aracı geliştirip bu ölçme araçlarıyla öğrencilerini değerlendirmesin için gerekli bilgi ve becerileri sağlar. Eğitimde ölçme ve değerlendirme dersinde ölçme sürecinin etkinliğini değerlendirmek, sınav ve test sonuçlarını analiz etmek *eleştirel düşünme becerisine*, değerlendirme araçlarının tasarımı, öğrenciye uygunluğu, öğrenme çıktılarıyla uyumluluğu ve objektifliği, yenilikçi proje tabanlı ölçme araçları oluşturulması *problem çözme ve yaratıcılık becerilerine*, hazırlanan ölçme araçlarının değerlendirme aşamasından sonra öğrenciye geri bildirim verilmesi *iletişim becerisine*, değerlendirme yapılırken oluşan yeni durum ve koşullara uyum sağlamak ise *esneklik ve uyum becerilerine* yönelik uygulamalardır. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Proje Hazırlama dersinin amacı, öğrencilerin kendi alanlarında ve eğitim bilimleri alanlarında proje hazırlama konusunda bilgi sahibi olmaları ve edindikleri bilgileri uygulamaya dökebilmeleridir. Eğitim alanında projelerin nasıl tasarlanıp uygulanacağını öğreten bu derste materyal hazırlama, sürdürülebilirlik, veri toplama, analiz etme, proje değerlendirme, sunum, proje tabanlı öğrenme, literatür derleme, kaynak gösterme gibi bilgi ve becerileri edinip proje geliştirme döngüsünü uygulamak öğrenciye kazandırılmak istenilen hedeflerdir. Proje hazırlamak çok sayıda beceriyi aynı anda geliştiren bir süreçtir. Bu beceriler öğrenciye iş hayatında ve akademik hayatında olumlu katkılar sağlayacaktır. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık ve inovasyon, dijital okuryazarlık becerileri, esneklik ve uyum, üretkenlik ve sorumluluk* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dil ve Edebiyat Öğretiminde Materyal Tasarımı dersinin genel amacı Türk dili ve edebiyatı eğitimi ve öğretimi kapsamında çeşitli öğretim teknolojilerinin özelliklerini, süreçteki yeri ve kullanımı hakkında öğrenciye bilgiler vermek, edinilen bilgilerin etkin kullanımını sağlamak, materyal tasarlamak ve tasarlanan materyalleri öğretme-öğrenme sürecinde verimli kullanabilmektir. Bu derste, öğretim teknolojisi, eğitim teknolojisi ve materyal tasarımı yapmak öğrenciye *eleştirel düşünme, yaratıcılık, problem çözme, üretkenlik, bilgi ve iletişim teknolojileri yazarlığı* gibi 21. yüzyıl becerileri kazandırır. Atatürk

Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Mikro Öğretim dersinin genel amacı öğretmenlerin mesleki yeterliklerini ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği rol ve davranışları kavrayabilme, mikro öğretim planı hazırlayabilme, hazırlanan plana uygun eğitim ortamı oluşturabilme, konuya uygun araç gereç ve materyallerin kullanması, uygulamayı gerçekleştirebilme ve uygulamayı videoda izleyerek değerlendirme olarak tanımlanabilir. Bu ders genel olarak öğretmen adaylarının öğretim tekniklerini etkin bir şekilde kullanıp geliştirmeleri ve sınıf ortamında ders anlatma becerileri kazanmalarına yöneliktir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık, dijital okuryazarlık becerileri, üretkenlik ve sorumluluk* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Sınıf Yönetimi dersi, öğrenci davranışını etkileyen sosyal, fiziksel ve psikolojik faktörleri, sınıf ortamını, grup etkileşimlerini, disiplinle ilgili kurallar geliştirmeyi, sınıf içinde zaman kullanımını, sınıf içinde iletişimi, olumlu öğrenmeler için öğrenmeye uygun ortamlar oluşturmayı, davranış problemleri ve teknoloji kullanımı gibi başlıklarla öğretmen adaylarına sınıf düzenini nasıl koruyacaklarına dair bilmeleri ve uygulamaları gerekenleri anlatmayı hedefler. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık, dijital okuryazarlık becerileri, üretkenlik ve sorumluluk, sosyal ve kültürlerarası ilişki, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dil ve Edebiyat Öğretim Yöntemleri dersi dil ve edebiyatın etkili bir biçimde öğretilmesi için kullanılan yöntem ve teknikleri ele alır. Bu derste, dil ve edebiyat öğretecek öğretmen adaylarının özel alan eğitimi ile dil ve edebiyat öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulamalı olarak öğretilmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Farklı öğrenme stillerine uygun stajyerler geliştirme, edebiyat ve dil bilgisi konularını yaratıcı bir şekilde sunma becerisi kazanmak gibi öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *eleştirel düşünme, yaratıcılık, üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman da 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretmenlik Uygulaması (I-II), dersinin genel amacı öğrencilerin okullarda staj yapmasını sağlayarak, öğretmen adayı olan öğrencilere mesleki tecrübe ve bilgi kazandırmaktır. Öğrencilerin öğrenme ortam ve yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmaları, ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulamalı bir şekilde tanımları, eğitimde teknoloji kullanımı ve materyal geliştirme yöntemleri hakkında bilgi edinmeleri bu dersin öğrenme

çıktılarıdır. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *üretkenlik ve sorumluluk, eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, problem çözme, esneklik ve uyum, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersinin genel amacı özel gereksinimli çocuklar ve onların genel özellikleri hakkında bilgi ve beceri kazandırmak, özel eğitimin temelleri, yasa-yönetmelikler, RAM, erken çocukluk özel eğitimi, zihinsel yetersizlik, öğrenme güçlükleri, duyuşsal ve davranışsal bozuklukları, otizm spektrum bozukluğu, fiziksel yetersizlikler, üstün zekalılar ve üstün yetenekliler, dikka eksikliği ve hiperaktif gibi konularda öğretmen adaylarını bilinçlendirerek meslek hayatlarına hazırlamaktır. Ders, bireylerin farklılıklarını anlamayı, onlara uygun öğretim yöntemleri geliştirmeyi, empati yapmayı ve sosyal katılımı teşvik etmeyi amaçlar. Bu bağlamda 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *üretkenlik ve sorumluluk, eleştirel düşünme, , problem çözme, esneklik ve uyum, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersinin genel amacı eğitim sistemlerinin oluşumu, eğitim sisteminin yasal yönleri, örgüt ve yönetim yapısı, yönetim süreci, idari konular ve okulun bürokratik yapısına dair öğretmen adaylarına beceri kazandırmaktır. 21. yüzyıl becerilerinin daha çok uygulamalı ve teknoloji kullanımının yoğun olduğu derslerde etkili olduğu söylenebilir. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *sorumluluk, esneklik ve uyum, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Okullarda Rehberlik dersinin genel amacı, öğrencilerin akademik, kişisel, sosyal ve kariyer gelişimlerini desteklemek, öğretmen adaylarına psikolojik danışma ve rehberliğin genel amacını, ilkelerini, tarihçesini, çalışma alanlarını, rehberlik modellerini ve yaklaşımlarını, bu alanda hizmetleri tanıtmaktır. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer planlama ve girişimcilik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Tez, Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında 8.yarıyıl lisans bitirme tezi olarak hazırlanır. Bu derste öğrenciler bir konuda derinlemesine araştırma yaparak özgün bir çalışma hazırlarlar. Atatürk Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, problem çözme, iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer planlama, üretkenlik ve sorumluluk, bilgi okuryazarlığı, yaratıcılık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Balıkesir Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. *Balıkesir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Türkiye Türkçesi I Osmanlı Türkçesi I Türk Dili I Eğitime Giriş Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I Yabancı Dil I Bilişim Teknolojileri Edebiyat Bilgi ve Kuramları I Eğitimin Tarihi ve Sosyal Temelleri	Eğitim Psikolojisi Eğitim Felsefesi Edebiyat Bilgi ve Kuramları II Türkiye Türkçesi II Osmanlı Türkçesi II Türk Dili II Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II Yabancı Dil II Seçmeli Genel Kültür I
2.Sınıf	Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları Eğitimde Araştırma Yöntemleri Eğitimde Ahlak ve Etik Eğitimde Program Geliştirme Türkiye Türkçesi III Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı I Eski Türk Edebiyatı I Yeni Türk Edebiyatı I Alan Eğitimi Seçmeli Meslek Bilgisi Seçmeli	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları Türkiye Türkçesi IV Dilbilim Türk Halk Edebiyatı II Eski Türk Edebiyatı II Yeni Türk Edebiyatı II Alan Eğitimi Seçmeli Meslek Bilgisi Seçmeli

Tablo 2 (Devamı)

3.Sınıf	Tarihi Türk Lehçeleri I	Eski Türk Edebiyatı IV
	Eski Türk Edebiyatı III	Tarihi Türk Lehçeleri II
	Türk Halk Edebiyatı III	Türk Halk Edebiyatı IV
	Yeni Türk Edebiyatı III	Yeni Türk Edebiyatı IV
	Dil ve Edebiyat Öğretimi I	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme
	Öğretim Teknolojileri	Dil ve Edebiyat Öğretimi II
	Öğretim İlke ve Yöntemleri	Sınıf Yönetimi
	Alan Eğitimi Seçmeli	Alan Eğitimi Seçmeli
	Meslek Bilgisi Seçmeli	Meslek Bilgisi Seçmeli
	Genel Kültür Seçmeli	Genel Kültür Seçmeli
4.Sınıf	Dil Becerilerinin Öğretimi	Okullarda Rehberlik
	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	Dünya Edebiyatı
	Çağdaş Türk Lehçeleri I	Çağdaş Türk Lehçeleri II
	Öğretmenlik Uygulaması I	Topluma Hizmet Uygulamaları
	Alan Eğitimi Seçmeli	Öğretmenlik Uygulaması II
	Meslek Bilgisi Seçmeli	Alan Eğitimi Seçmeli
	Genel Kültür Seçmeli	Meslek Bilgisi Seçmeli

Türkiye Türkçesi (I-II-III-IV) dersinin amacı, ses olaylarının ve anlam ayırteci birimlerin tanınmasını sağlamak, standart Türkçenin ses ve fonemlerini kullanma davranışını yaygınlaştırmaktır. Bu ders, anadilimiz Türkçenin doğru ve etkili kullanılmasını, dil bilgisi kurallarını doğru bir şekilde kullanıp metin yazmayı, metin tahlil etme ve dilsel yapıları eleştirel bir şekilde değerlendirmeyi sağlar. Bu bağlamda dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Osmanlı Türkçesi(I-II-III-IV) dersinin amacı Osmanlı dönemindeki Türkçeyi; alfabe, imla, yazı çeşitleri, ses ve kelime şekilleriyle öğretmektir. Bu derste öğrenciler yazılı metin üzerinde yaptıkları dil bilgisi çalışmaları sayesinde anlam ve anlatım becerisi kazanabilirler ve bu becerileriyle öğrendikleri yeni dilin günümüz Türkçesi ile ilişkisini

kurarak iletişim becerilerini geliştirebilirler. Ancak bu Balıkesir Üniversitesi ders bilgi paketinde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili (I-II) dersinin amacı sözlü-yazılı anlatımla ve yazı diliyle ilgili kavramları öğretmek, formal yazıları öğretmek ve yazıda planlamayı uygulamalarla geliştirmektir. Balıkesir Üniversitesi ders bilgi paketinde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki, yaratıcılık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitime Giriş dersinin amacı öğretmenlik mesleğinin özelliklerini, değerlerini, ilke ve kurallarını kavrayabilme, Türk eğitim sistemini tanıma, eğitimin sosyal, psikolojik, felsefi, siyasal ve tarihsel temellerini kavrayabilme ve eğitim sorunlarını analiz edebilme ve çözüm önerileri geliştirebilme becerilerini öğrenciye kazandırmaktır. Balıkesir Üniversitesi ders bilgi paketinde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki, problem çözme, iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi (I-II) dersi, Atatürk'ün ilkelerini, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecini ve inkılapların Türk toplumu üzerinde etkisinden bahseden, ana odak noktası tarihsel olaylar, siyasi reformlar ve toplumsal değişimler olan bir derstir.. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yabancı Dil (I-II) dersi lisans ve ön lisans programlarında 1.sınıflara yönelik temel ingilizce dersidir. İngilizce başlangıç seviyesinde konuşma, yazma, okuma ve dinleme olarak temel becerilerin kazandırılmasını amaçlar. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Bilişim Teknolojileri dersinin amacı bilgi teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması, internet kullanımı, dijital becerileri artırmak ve bilgisayar okuryazarlığının artırılmasıdır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *dijital okuryazarlık, yaratıcılık ve inovasyon, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Edebiyat Bilgi ve Kuramları (I-II) dersinin amacı edebiyatın tanımı, edebiyat terimleri ve başlıca edebi inceleme yöntemlerini öğrenme ve bunları edebi eser analizlerinde kullanma becerisi kazandırmaktır. Bu dersi alan öğrenci, edebiyatın tanımını, edebiyat bilimini, işlevini, diğer sanatlarla ilişkisini, tarihini ve teorisini öğrenir. Dersin öğrenme

çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *sosyal ve kültürlerarası ilişki, iletişim, eleştirel düşünme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimin Tarihi ve Sosyal Temelleri dersinin amacı, öğrencilere eğitimin farklı sosyal bilimlerle olan ilişkisini kavratmak ve Türk toplumunda eğitimin tarihsel ve sosyo kültürel açıdan gösterdiği gelişim sürecini aktarmaktır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *sosyal ve kültürlerarası ilişki, iletişim, eleştirel düşünme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitim Psikolojisi dersinin amacı, öğrenciye gelişim psikolojisinin yaşamdaki önemini anlama, gelişim sürecini etkileyen etmenleri bilme ve ayırt etme, gelişim psikolojisinin kuramsal temellerini ve gelişim dönemlerinde yer alan gelişim görevlerini anlayabilme becerileri kazandırmaktır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *iletişim, problem çözme, eleştirel düşünme, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitim Felsefesi dersinin amacı dünyaya ve içinde yaşanan çağa felsefeyle bakabilme becerileri geliştirmektir. Bu derste öğrenci felsefenin ana disiplinlerini, temel problemlerini ve kavramları öğrenir. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *iletişim, , eleştirel düşünme, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları dersinin amacı, öğretmen adaylarına, Türk dili ve edebiyatının öğretilmesinde kullanılan metot ve yaklaşımlarla ilgili temel bilgileri kazandırmaktır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *iletişim, eleştirel düşünme, sosyal ve kültürelarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersinin amacı, öğrencilere çağdaş bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerini öğreterek bilimsel makaleleri anlayıp uygulayabilme becerisi kazandırmaktır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *iletişim, problem çözme, eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, yaratıcılık ve üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ahlak ve Etik dersinin amacı, öğrencilere temel ahlak ve etik prensiplerini tanıtarak akademik hayatlarında kullanımları için onlara kılavuzluk etmektir. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitimde Program Geliştirme dersinin amacı, öğrenciye program geliştirme yaklaşımları, modelleri ve süreçleri ile bunlar arasındaki ilişkileri kavrayabilme, bir konu

alanında program tasarlayabilme ve ilgili alana yönelik hazırlanmış öğretim programını inceleme becerisini kazandırmaktır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme* becerisini içerdiği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin genel amacı halk edebiyatı kavramını saptayabilmek, İslamiyet öncesi ve sonrası eski Türk destanları, masalları, efsaneler, halk hikayeleri, şiirleri hakkında bilgi sahibi olmak, Türk halk edebiyatında aşık tarzı şiir geleneğinin ortaya çıkışını gelişmesine ve yayılması hakkında bilgi sahibi olmaktır Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin genel amacı Türk dili ve edebiyatı öğrencilerine eski Türk edebiyatı ile ilgili teorik bilgileri kazandırmaktır. Eski Türk edebiyatı dersi çoğunlukla tarihsel ve filolojik bir yaklaşımla ele alınıp, klasik metinlerin incelenmesi, dil ve üslup analizi gibi yöntemlerle işlendiğinden dolayı, doğrudan 21. yüzyıl becerilerini içerdiğini söylemek doğru değildir. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âti Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Yeni Türk Edebiyatı dersi genel olarak tarihsel bir yaklaşımla ele alınıp Tanzimat'tan günümüze Türk edebiyatının dönemleri, dönemin toplumsal, siyasi ve kültürel bağlamını anlayabilme, eserleri ve türlerini incelemeye odaklanır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları dersinin, öğretmen adaylarına Türk dili ve edebiyatına ilişkin öğretim süreçlerini planlamak için beceri kazandırma gibi hedefleri vardır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Dilbilim dersinin amacı, öğrencilere dil biliminin temel kavramlarını , dil inceleme ile ilgili yaklaşımları, dilin betimsel boyutu ve kullanım becerilerini kazandırmaktır. Bu ders, dilin yapısını ve işlevini zamanın ötesine geçerek öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmesine katkı sağlar. Ancak Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı, öğrencilerin tarihi Türk şiveleri üzerine bilgil sahibi olması ve çözümleme yapabilme becerisi kazanmasıdır. Bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Dil ve Edebiyat Öğretimi (I-II) dersinin amacı, öğrenciye dil ve edebiyat eğitiminin kapsamını, eğitim sürecinin uygulanmasını, kullanılan araç ve materyallerin uygunluğunu değerlendirme gibi becerileri kazandırmaktır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Öğretim Teknolojileri dersinin amacı, öğretmen adaylarına öğretim teknolojilerinin kuramsal temelleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak ve bu kuramların ışığında öğretim materyalleri tasarlama becerisi kazandırmaktır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *dijital okuryazarlık, yaratıcılık, üretkenlik, eleştirel düşünme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinin genel amacı, öğrenme ve öğretim stratejilerini, öğretim yöntem ve tekniklerini bilen ve uygulayabilen, öğretimi planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde öğretmenin görev ve sorumluluklarının bilincinde olan, ve bu kapsamdaki etkinlikleri uygulayabilen öğretmenler yetiştirmektir. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme ve dijital okuryazarlık*, gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersinin amacı, öğrenciye ölçme ve değerlendirme ile ilgili kavramları tanıtarak, ölçmede geçerli, güvenilir ve kullanışlı ölçme tekniklerini nasıl kullanacağını dair bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme ve dijital okuryazarlık, yaratıcılık, üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Sınıf Yönetimi dersi öğretmen adaylarına düzenleyecekleri öğretim etkinliklerinde, zaman, yer, araç-gereç, öğrenci, program ve kaynaklarını etkili ve verimli bir şekilde kullanma bilgi ve becerisini kazandırmayı amaçlar. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme ve dijital okuryazarlık, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dil Becerilerinin Öğretimi dersinin amacı temel dil becerilerinin nasıl öğretileceği ile ilgili yöntem ve tekniklerin kazandırılmasıdır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *iletişim becerisini* içerdiği söylenebilir.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersinin amacı öğretmen adaylarına Türk Milli Eğitim Sistemi ve okul yönetimi hakkında temel bilgileri kazandırmaktır. Balıkesir

Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *iletişim ve iş birliği, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Çağdaş Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı belli başlı Türk lehçelerinin ana kurallarını, ses ve şekil yapısını, özelliklerini öğretmek öğrencilerin, söz konusu lehçeleri tanımaları, okuduklarını anlamaları, yorumlamaları ve öğrendikleri lehçelerin kendi ana dilleri olan Türk lehçeleriyle karşılaştırma becerilerini sağlamaktır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Öğretmenlik Uygulaması (I-II) dersinin amacı öğretmen adaylarının kazanmış oldukları bilgi ve becerileri okul ortamında uygulanmasını sağlayarak mesleğin gerektirdiği nitelikleri kazanmalarını sağlamaktır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki, üretkenlik ve sorumluluk, yaratıcılık ve dijital okuryazarlık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Okullarda Rehberlik dersinin amacı, öğrencide rehberlikle ilgili bilgi, anlayış ve tutumları geliştirmek, rehberlik hizmetleri ile okuldaki öğrenme yöntemleri arasındaki ilişkiyi kavratma becerisi kazandırmaktır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme ve dijital okuryazarlık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dünya Edebiyatı dersi, öğrencilere edebiyatı akademik açıdan anlayabilmeleri için kuramsal ve eleştirel metinler okunması; derslere seminer ve tartışmalarına katılım yoluyla kuramsal bilginin yanı sıra, analitik ve yaratıcı beceriler kazandırmayı amaçlar. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki, iletişim ve iş birliği, bilgi okuryazarlığı* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin amacı, öğrencilere toplumsal sorumlulukları, toplumla bütünleşme, toplumsal liderlik işlevini yerine getirme gibi becerileri kazandırarak öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitim sırasında bu yönlerini geliştirme, bilgi ve deneyim kazanmalarını sağlamaktır. Balıkesir Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki, iletişim ve iş birliği, problem çözme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Dicle Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. *Dicle Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Bilişim Teknolojileri Eğitime Giriş Eğitim Sosyolojisi Edebiyat Bilgi ve Kuramları I Türkiye Türkçesi I Osmanlı Türkçesi I Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I Türk Dili I Yabancı Dil I	Eğitim Psikolojisi Eğitim Felsefesi Edebiyat Bilgi ve Kuramları II Türkiye Türkçesi II Osmanlı Türkçesi II Türk Dili II Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II Yabancı Dil II Genel Kültür Seçmelileri
2.Sınıf	Türk Dili ve Edebiyatı öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları Türkiye Türkçesi III Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı I Eski Türk Edebiyatı I Yeni Türk Edebiyatı I Meslek Bilgisi Seçmelileri Alan Eğitimi Seçmelileri	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları Türkiye Türkçesi IV Dilbilim Türk Halk Edebiyatı II Eski Türk Edebiyatı II Yeni Türk Edebiyatı II Eğitimde Araştırma Yöntemleri Meslek Bilgisi Seçmelileri Alan Eğitimi Seçmelileri Türk Eğitim Tarihi

Tablo 3 (Devamı)

3.Sınıf	Tarihi Türk Lehçeleri I	Eski Türk Edebiyatı IV
	Eski Türk Edebiyatı III	Tarihi Türk Lehçeleri II
	Türk Halk Edebiyatı III	Türk Halk Edebiyatı IV
	Yeni Türk Edebiyatı III	Yeni Türk Edebiyatı IV
	Dil ve Edebiyat Öğretimi I	Dil ve Edebiyat Öğretimi II
	Meslek Bilgisi Seçmelileri	Meslek Bilgisi Seçmelileri
	Genel Kültür Seçmelileri	Genel Kültür Seçmelileri
	Alan Eğitimi Seçmelileri	Alan Eğitimi Seçmelileri
	Eğitimde Etik ve Ahlak	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi
	Sınıf Yönetimi	Eğitimde Ölçme Değerlendirme
4.Sınıf	Genel Kültür Seçmelileri	Okullarda Rehberlik
	Alan Eğitimi Seçmelileri	Dünya Edebiyatı
	Meslek Bilgisi Seçmelileri	Çağdaş Türk Lehçeleri II
	Öğretmenlik Uygulaması I	Topluma Hizmet Uygulamaları
	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	Öğretmenlik Uygulaması II
	Dil Becerilerinin Öğretimi	Meslek Bilgisi Seçmelileri
	Çağdaş Türk Lehçesi I	Alan Eğitimi Seçmelileri

Bilişim Teknolojileri dersinin amacı bilgi teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması, internet kullanımı, dijital becerileri artırmak ve bilgisayar okuryazarlığının artırılmasıdır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin *dijital okuryazarlık, yaratıcılık ve inovasyon, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitime Giriş dersinin amacı, öğrenciye eğitim süreciyle ilgili temel kavramları, eğitimin amaçlarını, işlevlerini, diğer bilim dallarıyla olan ilişkilerini, kuramsal temellerini, öğretmenlik mesleği ve öğretmen yetiştirmede güncel gelişmeleri, 21. yüzyılda eğitimle ilgili güncel gelişmeleri kazandırmaktır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin, *öğrenme ve yenilik becerilerinden eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık*

becerilerinden bilgi okuryazarlığı ve bilgi-iletişim okuryazarlığı gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitim Sosyolojisi dersinin amacı eğitim ve toplum arasındaki ilişkileri makro ve mikro düzeyde incelemektir. Bu dersi alan öğrenci Türkiye’de eğitim sosyolojisinin gelişimini anlar, kültür ve eğitim arasındaki ilişkiyi açıklar, sosyal, kültürel, ahlaki bir kurum olarak okulu analiz eder. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman bu dersin, *öğrenme ve yenilik becerilerinden eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği, kariyer ve hayat becerilerinden ise esneklik ve uyum, sosyal ve kültürler arası ilişkil* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Edebiyat Bilgi ve Kuramları (I-II) dersinin amacı, halk bilimi ile ilgili bilgi ve kuramların genel özelliklerini kavramaktır. Dersin öğrenme çıktılarına göre öğrenci bu dersi aldıktan sonra edebiyat ile ilgili çeşitli kuramları ayrıntılarıyla öğrenir, kuramlar arasında çeşitli ilişkiler kurar. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türkiye Türkçesi (I-II-III-IV) dersinin amacı öğretmen adaylarına Türkçenin ses özelliklerini öğretmek ve Türkçe kelimeler ile alıntı kelimeler arasındaki farkları analiz etmesini sağlayarak dili etkili bir biçimde kullanmasını, doğru biçimde yazma becerisi kazandırmaktır. Bu ders, anadilimiz Türkçenin doğru ve etkili kullanılmasını, dil bilgisi kurallarını doğru bir şekilde kullanıp metin yazmayı, metin tahlil etme ve dilsel yapıları eleştirel bir şekilde değerlendirmeyi sağlar. Bunu yanı sıra dijital ortamlarda metin üretme, dijital okuryazarlık, çevrimiçi araştırmalar için yardımcı olmak, teknolojiyi dil öğrenimi ve öğretiminde kullanmak gibi pek çok alanda teknolojik becerileri de geliştirdiği söylenebilir. Bu bağlamda dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Osmanlı Türkçesi(I-II-III) dersinin amacı Osmanlı dönemindeki Türkçeyi; alfabe, imla, yazı çeşitleri, ses ve kelime şekilleriyle öğretmektir. Bu derste öğrenciler yazılı metin üzerinde yaptıkları dil bilgisi çalışmaları sayesinde anlam ve anlatım becerisi kazanabilirler ve bu becerileriyle öğrendikleri yeni dilin günümüz Türkçesi ile ilişkisini kurarak iletişim becerilerini geliştirebilirler. Bu bağlamda Osmanlı Türkçesi dersi, 21. Yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme, iletişim, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi becerileri içerdiği söylenebilir.

Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi (I-II) dersi, Atatürk’ün ilkelerini, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş sürecini ve inkılapların Türk toplumu üzerinde etkisinden bahseden, ana odak noktası tarihsel olaylar, siyasi reformlar ve toplumsal değişimler olan bir derstir. 21. yüzyıl becerileri ise daha çok günümüz dünyasını hedef alan, eğitimde etkili bir şekilde

işlenilen, *dijital becerileri geliştirme, iletişim kurabilme, eleştirel düşünme, problem çözme* gibi becerileri geliştirmeyi hedefler. 21. yüzyıl becerilerinin daha çok uygulamalı öğretim programlarında ve farklı beceri odaklı derslerle kazandırılması hedeflenmektedir. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin genel olarak 21. yüzyıl becerilerini hedef alan bir ders olmadığı söylenebilir. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili (I-II) dersi, güzel ve etkili konuşma becerilerini geliştirmek, sözlü anlatım türlerini tanıtmak, konferans, nutuk, tartışmalı konuşmalar, tartışma, münazara, açık oturum, panel, forum, sempozyum. Makale, makale yazma çalışması, bilimsel yazı, anlatım biçimleri kavramlarını açıklamak, Türkçenin doğru telaffuzu gibi konuları ele alır. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, bilgi okuryazarlığı, üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

İngilizce (I-II) dersinin amacı temel İngilizce bilgilerini vermek, dinlediğini anlama, kendini ifade edebilme, okuduğunu anlama, yazılı olarak selamlaşma becerilerinin orta düzeyde geliştirilmesidir. Dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitim Psikolojisi dersinin amacı, bireylerin öğrenme süreçlerini anlamak ve bu süreçleri daha etkili hale getirmek, gelişim ve öğrenme süreçlerini kavrayabilmek, gelişim ve öğrenme ile ilgili kavramları açıklayabilmektir. Bu derste öğrencilerin farklı öğrenme stillerini analiz edip, ulaştıkları analiz sonucunda güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirebilmeleri eleştirel düşünme becerisini geliştirebilir. Eğitim psikolojisi dersinin 21. yüzyıl becerilerini tamamen içerdiğini söylemek doğru değildir ancak, çağdaş öğretim yöntemleri ve dijital platformlar ile teknolojik destekli eğitim verilirse eleştirel düşünme ve dijital okuryazarlık gibi becerileri içerdiğini söylemek mümkün olabilir. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitim Felsefesi dersi, eğitim sistemleri ve öğretim yaklaşımları üzerine düşünmeyi teşvik eden bir derstir. Bu ders, öğrencilerin eğitimle ilgili felsefi düşüncelerini geliştirmelerine katkı sağlar. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman *eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, yaratıcılık, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları dersi, öğrencilerin dil ve edebiyat bilgilerini geliştirmeyi hedeflerken aynı zamanda 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasına da katkı sağlamaktadır. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına

bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, iletişim ve iş birliği, bilgi okuryazarlığı, sosyal ve kültürler arası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı aşık tarzı edebiyat ve Türk halk edebiyatına içinde yer alan anlatıma bağlı eserlerin tür ve şekil bilgisini vermek, bunlarla ilgili kaynakları tanıtmaktır. Türk halk edebiyatı dersi genel olarak tarihsel bir yaklaşımla ele alınıp, halk kültürünü, sözlü edebiyatı ve anonim eserlerin incelenmesiyle geçmiş dönemlerin kültürel mirasını tanıtmayı ve analiz etmeyi hedefler. Bu ders genellikle geleneksel bilgi aktarımı odaklı olduğundan, 21. yüzyıl becerilerini doğrudan içermediği söylenebilir. Ancak, çağdaş öğretim yöntemleriyle bu dersin becerilerle ilişkilendirilmesi mümkündür. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı Eski Türk Edebiyatı'nın gelişim çizgisini ve özelliklerini kavramak, dönemin önde gelen şair ve yazarlarını eserleriyle birlikte tanımak, manzum ve mensur eserleri incelemek, eski şiir yardımıyla ilgili devirlerin kültürünü tanımak olarak verilmiştir. Eski Türk edebiyatı dersi çoğunlukla tarihsel ve filolojik bir yaklaşımla ele alınıp, klasik metinlerin incelenmesi, dil ve üslup analizi gibi yöntemlerle işlendiğinden dolayı, doğrudan 21. yüzyıl becerilerini içerdiğini söylemek doğru değildir. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âti Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Yeni Türk Edebiyatı dersi genel olarak tarihsel bir yaklaşımla ele alınıp Tanzimat'tan günümüze Türk edebiyatının dönemleri, dönemin toplumsal, siyasi ve kültürel bağlamını anyalabilme, eserleri ve türlerini incelemeye odaklanır. 21. Yüzyıl becerileri daha çok uygulamadaki derslerde, günümüz teknolojisiyle kullanılabilen ve kanalize edilebilen derslerde görülür. Ancak, çağdaş öğretim yöntemleriyle bu dersin 21. yüzyıl becerileriyle ilişkilendirilmesi mümkündür. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları dersinin, dil ve edebiyatın eğitimdeki rolünü kavrama, öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma, programların analizi ve uygulama becerisi kazanma, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri kazanma, öğretmen adaylarına Türk dili ve edebiyatına ilişkin öğretim süreçlerini planlamak için beceri kazandırma gibi hedefleri vardır. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman

eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık, iletişim ve iş birliği, dijital ve teknolojik okuryazarlık, sosyal ve kültürlerarası ilişki gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dilbilimi dersinin amacı, öğrencilere dil biliminin temel kavramlarını , dil inceleme ile ilgili yaklaşımları, dilin betimsel boyutu ve kullanım becerilerini kazandırmaktır. Bu ders, dilin yapısını ve işlevini zamanın ötesine geçerek öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmesine katkı sağlar. Fakat Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitimde Araştırma Yöntemleri öğrencilerin bilimsel araştırmalar yapmalarını, bu süreçte veri toplama, analiz etme, yorumlama becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Bilimsel araştırmalarda veri toplama ve analiz süreçlerinde eleştirel düşünme, araştırma sürecinde problem çözme, dijital okuryazarlık, ekip çalışması varsa iş birliği, yeni ve özgün araştırmalar ortaya çıkacağı için de yaratıcılık becerilerini doğrudan destekler. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, problem çözme, yaratıcılık, iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Eğitim Tarihi dersinin amacı öğretmen adaylarının Türk eğitimin tarihinin ana aşamalarını bilerek günümüz eğitim sorunlarıyla ilişkilendirmelerini sağlamaktır. Ders, eğitimin toplum üzerindeki etkilerini ve eğitim politikalarını incelemeyi amaçlar. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerini kavratmak, dönemin metinlerini tanıtmak, metinler üzerinde dönemin özelliklerini incelemektir. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Dil ve Edebiyat Öğretimi (I-II) ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitimde Etik ve Ahlak dersinin amacı ahlak ve etik ile ilgili temel kavramları öğretmektir. Bu ders öğrencilerin hem etik hem de ahlaki değerler açısından güçlü bir temel oluşturmalarını sağlarken aynı zamanda modern eğitimin gereksinimlerine uygun 21. yüzyıl becerilerini de geliştirmeye de yardımcı olur. Ancak Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Sınıf Yönetimi dersinin amacı, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi ile ilgili gerekli, beceri ve değerleri kazanmalarınıdır. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *iletişim ve iş birliği, eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersinin amacı Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi ile ilgili temel bilgileri, eğitim sisteminin yasal yönleri, örgüt ve yönetim yapısı, yönetim süreci, idari konular ve okulun bürokratik yapısına dair öğretmen adaylarına beceri kazandırmaktır. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *sorumluluk, iletişim, esneklik ve uyum, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersinin genel amacı öğrencilerin eğitimde kullanılan ölçme araçları ve değerlendirme süreçleri ile ilgili bilgi sahibi olmasıdır. Eğitimde ölçme ve değerlendirme dersinde ölçme sürecinin etkinliğini değerlendirmek, sınav ve test sonuçlarını analiz etmek eleştirel düşünme becerisine, değerlendirme araçlarının tasarımı, öğrenciye uygunluğu, öğrenme çıktılarıyla uyumluluğu ve objektifliği, yenilikçi proje tabanlı ölçme araçları oluşturulması problem çözme ve yaratıcılık becerilerine, hazırlanan ölçme araçlarının değerlendirme aşamasından sonra öğrenciye geri bildirim verilmesi iletişim becerisine, değerlendirme yapılırken oluşan yeni durum ve koşullara uyum sağlamak ise esneklik ve uyum becerilerine yönelik uygulamalardır. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *problem çözme, yaratıcılık, eleştirel düşünme, iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretmenlik Uygulaması (I-II) ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersinin amacı, öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim alanına ilişkin temel bilgileri kavramasıdır. Bu ders, özel eğitimin temelleri, yasa-yönetmelikler, RAM, erken çocukluk özel eğitimi, zihinsel yetersizlik, öğrenme güçlükleri, duyuşsal ve davranışsal bozuklukları, otizm spektrum bozukluğu, fiziksel yetersizlikler, üstün zekalılar ve üstün yetenekliler, dikka eksikliği ve hiperaktif gibi konularda öğretmen adaylarını bilinçlendirerek meslek hayatlarına hazırlamaktadır. Ders, bireylerin farklılıklarını anlamayı, onlara uygun öğretim yöntemleri geliştirmeyi, empati yapmayı ve sosyal katılımı teşvik etmeyi amaçlar. Bu bağlamda 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *üretkenlik ve sorumluluk, eleştirel düşünme, problem çözme, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dil Becerilerinin Öğretimi dersinin amacı temel dil becerilerini, dil becerilerinin öğretimi ile ilgili temel kavramları, Türk Dili ve Edebiyatı programdaki öğrenme alanlarını, okuma, yazma, sözlü iletişim gibi kavramları öğrenciye kazandırmaktır. Bu ders becerilerin kazandırılmasında etkili bir derstir ancak Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Çağdaş Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı belli başlı Türk lehçelerinin ana kurallarını, ses ve şekil yapısını, özelliklerini öğretmek öğrencilerin, söz konusu lehçeleri tanımaları, okuduklarını anlamaları, yorumlamaları ve öğrendikleri lehçelerin kendi ana dilleri olan Türk lehçeleriyle karşılaştırma becerilerini sağlamaktır. Bu ders genellikle dilbilimsel bir bakış açısına sahiptir. Dolayısıyla 21. Yüzyıl becerileriyle ilişkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin farklı Türk kültürleri ve lehçelerini incelemesi *sosyal ve kültürlerarası ilişki becerisini*, dilsel farklılıkları anlayarak etkili iletişim kurmaları *iletişim becerisini*, farklı lehçeleri karşılaştırma fırsatıyla *eleştirel düşünme becerisini*, öğrendikleri lehçeleri eğitim hayatında araştırma yaparken kullanmaları ve günlük hayat entegre etmeleri ise *uyum ve esneklik becerilerine* yönelik uygulamalardır. Ancak Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Okullarda Rehberlik dersinin amacı rehberlik ve psikolojik danışma kuram ve yaklaşımlarına ilişkin temel bilgi, kavram, ilke ve becerilerin yanı sıra okullardaki rehberlik hizmetleriyle ilgili olarak bilgi ve deneyim kazandırmaktır. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dünya Edebiyatı dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin amacı gönüllülük, toplum, birey, sosyo-ekonomik problemler, sosyal adalet gibi kavramlar ile ilgili unsurların anlaşılması için çeşitli hizmetler gerçekleştirilmesi, öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin artırılması ve grup içinde bireylerin etkin olarak çalışmalarını sağlamaktır. Dicle Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, esneklik ve uyum, iletişim ve iş birliği, sosyal ve kültürlerarası ilişki, sorumluluk* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. *Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I Türkiye Türkçesi I Osmanlı Türkçesi I Türk Dili I Bilişim Teknolojileri Eğitime Giriş Eğitim Sosyolojisi Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I Yabancı Dil I	Edebiyat Bilgi ve Kuramları II Türkiye Türkçesi II Osmanlı Türkçesi II Türk Dili II Eğitim Felsefesi Eğitim Psikolojisi Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II Yabancı Dil II
2.Sınıf	Türk Dili ve Edebiyatı öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları Türkiye Türkçesi III Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı I Eski Türk Edebiyatı I Yeni Türk Edebiyatı I Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretim Teknolojileri	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları Türkiye Türkçesi IV Dilbilimi Türk Halk Edebiyatı II Eski Türk Edebiyatı II Yeni Türk Edebiyatı II Türk Eğitim Tarihi Eğitimde Araştırma Yöntemleri
3.Sınıf	Tarihi Türk Lehçeleri I Eski Türk Edebiyatı III Türk Halk Edebiyatı III Yeni Türk Edebiyatı III Dil ve Edebiyat Öğretimi I Eğitimde Ahlak ve Etik Sınıf Yönetimi	Eski Türk Edebiyatı IV Tarihi Türk Lehçeleri II Türk Halk Edebiyatı IV Yeni Türk Edebiyatı IV Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dil ve Edebiyat Öğretimi II

Tablo 4 (Devamı)

4.Sınıf	Dil Becerilerinin Öğretimi	Okullarda Rehberlik
	Çağdaş Türk Lehçeleri I	Dünya Edebiyatı
	Öğretmenlik Uygulaması I	Çağdaş Türk Lehçeleri II
	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	Topluma Hizmet Uygulamaları
		Öğretmenlik Uygulaması II

Edebiyat Bilgi ve Kuramları (I-II) dersinin amacı, öğrencilere edebi metinleri anlama, çözümleme, yorumlama kabiliyeti kazandırabilmek için yöntem ve tekniklerin öğretilmesidir. Dokuz Eylül Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türkiye Türkçesi (I-II-III-IV) dersinin amacı, öğrencilere Türkçe dilbilgisinin genel çerçevesini kavratmak ve bu kapsamda Türk dilinin ses bilgisini kazandırmak, konuşma ve yazı dilindeki ses olaylarını öğretmektir. Dokuz Eylül Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Osmanlı Türkçesi (I-II-III) dersinin amacı, öğrencilere Osmanlı Türkçesinin genel yapısını harflerin yazılış ve okunuş biçimlerini, Türkçe kelimelerin yazım kurallarını, Osmanlı Türkçesinin gramer özelliklerini, Osmanlı Türkçesi metinleri okuyabilme, yazabilme ve anlayabilme kabiliyetlerinin kazandırılmasıdır. Dokuz Eylül Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili (I-II) dersinin amacı, sözlü dil ile yazılı dil arasındaki farkı belirtmek, dilin kurallarını ve sağlıklı iletişimin nasıl olması gerektiğini bildirmek suretiyle etkili hitabet ve doğru iletişim örneklerini vermek, yazı dilimizi oluşturan Türkiye Türkçesi standart diline ait imla kuralları ve metin türlerini öğretmek, bu metinlerin yorumlanıp analiz edilmesini sağlamak, dili etkili kullanarak yazılı metin oluşturabilme becerisi kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Bilişim Teknolojileri dersinin amacı, bilişim teknolojileri ve bilgi-işlemsel düşünme, problem çözme kavramları ve yaklaşımları, bilgisayar sistemleri, yazılım ve donanımla ilgili temel kavramlar, işletim sistemlerinin temelleri, dosya yönetimi, yardımcı programlar, web tasarımı, internet kullanımı, bilişim etiği ve telif hakları gibi konular hakkında bilgi, beceri ve yeterlilik kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi’nde bu dersin öğrenme çıktılarına

bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık ve inovasyon, iletişim, dijital okuryazarlık, üretkenlik*, gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitime Giriş dersinin amacı, öğretmen adaylarına eğitim bilimi alanında bilimsel bilgi kazanmalarını, öğretmenlik mesleğine dönük bilgi beceri ve tutum geliştirmelerini sağlamaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme ve iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitim Sosyolojisi dersinin amacı, sosyoloji ile ilgili temel kavramları öğrenme, eğitim ile sosyal kurumlar arasındaki ilişkiyi ve eğitime yönelik temel sosyolojik kuramları kavrama becerilerini kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki, iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (I-II) dersinin amacı, imparatorluktan milli devlete geçişte, Türk toplumunun gelişim aşamalarını öğrencilere aktarmak, Türk devrimlerini ve kuruluşundan günümüze Türkiye'de yaşanan siyasi, ekonomik, toplumsal olayları kavrama becerisi kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yabancı Dil (I-II) dersi Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Almanca, Fransızca ve İngilizce olarak verilmektedir. Dersin amacı, yabancı dil öğretiminde iletişimsel yaklaşım doğrultusunda öğrenci merkezli tekniklerle öğrencilerin orta düzeyde konuşma, yazma ve anlama becerilerinin geliştirilmesidir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *üretkenlik, yaratıcılık ve iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitim Felsefesi dersinin amacı felsefenin temel konu ve soru alanlarını, temel felsefi akımları ve eğitim ilişkini, tarihsel dönemlerde eğitim felsefesindeki gelişimleri, dünyada ve Türkiye'de eğitim felsefesinde yaşanan temel değişimleri öğrenciye aktarabilmektir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitim Psikolojisi dersinin amacı, öğrencilere gelişim kuramları ve öğrenme kuramları ile ilgili eğitim uygulamaları hakkında gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları dersinin amacı, öğrencinin öğrenme kuramları ve öğretme yaklaşımlarının kuramsal yapısını irdelleyip bu

kuram ve yaklaşımlardan hareketle program geliştirme sürecini kavrama becerilerini geliştirmektedir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, üretkenlik ve sorumluluk, iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı, tarihsel süreç içinde ortaya çıkan, gelişen ve farklı ürünlerle günümüze kadar gelen halk edebiyatı ürünlerini tanıtarak öğretmen adaylarına bilgi ve deneyim kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı, eski Türk edebiyatının yüzyıllar içerisinde oluşan gelişimini, edebi geleneği temsil eden şahsiyetler ve eserlerden hareketle kavratmak, edebi görünüm içinde yer alan eserlerin Türk kültür hayatındaki yeri ve önemini tanınmasını sağlamaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âti Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Yeni Türk Edebiyatı dersi genel olarak tarihsel bir yaklaşımla ele alınıp Tanzimat'tan günümüze Türk edebiyatının dönemleri, dönemin toplumsal, siyasi ve kültürel bağlamını anlayabilme, eserleri ve türlerini incelemeye odaklanır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme* becerisini içerdiği söylenebilir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinin amacı öğrenme ve öğretim stratejilerinin, öğretim yöntem ve tekniklerini bilen ve önemini kavrayıp uygulayabilen, öğretimi planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde öğretmenin görev sorumluluklarını fark eden ve buna bağlı olarak öğretimi planlayabilen bireyler yetiştirmektir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, üretkenlik ve sorumluluk* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretim Teknolojileri dersinin amacı, eğitimde bilgi teknolojileri, öğretim süreci ve öğretim teknolojilerinin sınıflandırılması, öğrenme yaklaşımlarında yeni yönelimler, güncel okuryazarlıklar, öğretim materyallerinin tasarımı gibi konularda öğrenciye bilgi ve beceri kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, üretkenlik, dijital okuryazarlık, yaratıcılık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları dersinin amacı, öğretmen adayına, lisede okutulan Türk Dili ve Edebiyatı dersini öğrencilere öğretebilecek teorik ve pratik becerileri kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, üretkenlik, yaratıcılık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dilbilimi dersinin amacı, dil biliminin temel kavramlarını, yapısalcılık, Avrupa ve Amerikan yapısalcılığı, dağılımcılık, işlevselcilik vb. yaklaşımların tanıtılması ve bu alanda öğrenciye gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Eğitim Tarihi dersinin amacı, öğrencilere Türk eğitim sisteminin tarihsel boyutunu, tarihsel süreç içerisindeki eğitim gelişmelerini ve Türk eğitimcilerinin eğitim sistemine olan katkılarını aktarmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersinin amacı, eğitimde bilimsel araştırmanın ne olduğunu, nasıl planlandığını, nasıl uygulanıp değerlendirildiği ve raporlaştırıldığı hakkında öğrencilere bilgi, beceri ve tutum kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, üretkenlik, yaratıcılık, problem çözme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı, öğrencilerin tarihi Türk şiveleri üzerine bilgi sahibi olması ve çözümleme yapabilme becerisi kazanmasıdır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Dil ve Edebiyat Öğretimi (I-II) dersinin amacı, Türk dili öğretiminin orta öğretim düzeyinde öğrenme ve öğretme süreçlerine uyarlayarak edebiyat öğretiminin içeriğini alana özgü yöntem ve tekniklerle işleyebilme ve öğretim teknolojilerini derse entegre edebilme becerisi kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ahlak ve Etik dersinin amacı, eğitimde ahlak ve etik ile ilgili temel kavram ve ilkeleri öğrencilere kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Sınıf Yönetimi dersinin amacı, öğrencilere öğrenme ve öğretim ortamı olarak sınıf ve yönetim kavramları bilgisini, sınıf yönetiminin modellerini, sınıf içi öğretmen-öğrenci arası iletişim becerilerini, etkili sınıf yönetimi için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Dokuz

Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, üretkenlik, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersinin amacı, öğretmen adaylarına eğitim örgütlerinin yapı ve işlevlerini kavratılabilmek ve eğitim sistemi ile ilgili yönetimsel ilişkileri kurallarına uygun olarak yürütebilmek becerisi kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, üretkenlik, iletişim ve iş birliği* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersinin amacı, ölçme ve değerlendirme ile ilgili kavramsal ve kuramsal çerçeveyi, eğitimde kullanılan ölçme araç ve yöntemlerin niteliklerini, sınav türleriyle ilgili kuramsal ve uygulamaya dönük yönlerini, temel istatistiksel işlemleri ve uygulanmasını, ölçme aracı geliştirme sürecini, analize dönük işlemleri ve değerlendirme yaklaşımlarıyla ilgili bilgi beceri ve tutumları öğrenciye kazandırmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, üretkenlik, problem çözme* 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dil Becerilerinin Öğretimi dersinin amacı, öğrencilerin Türkçeyi düzgün kullanarak duygu ve düşüncelerini söz ve yazıyla etkili biçimde anlatma becerilerini geliştirmektir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği, yaratıcılık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Çağdaş Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı, belli başlı Türk lehçelerinin ana kurallarını, ses ve şekil yapısını, özelliklerini öğretmek öğrencilerin, söz konusu lehçeleri tanımaları, okuduklarını anlamaları, yorumlamaları ve öğrendikleri lehçelerin kendi ana dilleri olan Türk lehçeleriyle karşılaştırma becerilerini sağlamaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Öğretmenlik Uygulaması (I-II) dersinin amacı, öğretmen adaylarına uygulama okulunda yürüttüğü etkinlikler ve sınıf içi öğretim uygulaması ile ilgili görüş ve değerlendirmeler yapmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersinin amacı, öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim alanına ilişkin temel bilgileri kavramasıdır. Bu ders, özel eğitimin temelleri, yasa-yönetmelikler, RAM, erken çocukluk özel eğitimi, zihinsel yetersizlik, öğrenme güçlükleri, duyuşsal ve davranışsal bozuklukları, otizm spektrum bozukluğu, fiziksel yetersizlikler, üstün zekalılar ve üstün yetenekliler, dikkat eksikliği ve hiper aktive gibi

konularda öğretmen adaylarını bilinçlendirerek meslek hayatlarına hazırlamaktadır. Ders, bireylerin farklılıklarını anlamayı, onlara uygun öğretim yöntemleri geliştirmeyi, empati yapmayı ve sosyal katılımı teşvik etmeyi amaçlar. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Okullarda Rehberlik dersinin amacı, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin amaçlarını, ilkelerini, kuramsal temellerini, kapsamını ve bunlar arasındaki ilişkileri kavramış, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerindeki rollerini işlevsel olarak yerine getirecek bireyler yetiştirmektir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dünya Edebiyatı dersinin amacı, dünya edebiyatını Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni adaylarına doğu ve batı boyutlarıyla tanıtmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin amacı, yapılacak etkinliklerle öğretmen adaylarında toplumsal duyarlılık ve farkındalık, iş birliği, dayanışma, etkili iletişim, öz değerlendirme becerileri geliştirme, toplumsal sorumluluk bilinci ve özgüven oluşturmaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği, esneklik ve uyum, yaratıcılık, üretkenlik, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Gazi Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 5. *Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Osmanlı Türkçesi I Türk Dili I Bilişim Teknolojileri Eğitime Giriş Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I Yabancı Dil I Türk Halk Edebiyatına Giriş I Yeni Türk Edebiyatına Giriş I Eski Türk Edebiyatına Giriş I Türkiye Türkçesi I Dünya Edebiyatları I Ses Eğitimi ve Diksiyon	Türkiye Türkçesi II Osmanlı Türkçesi II Türk Dili II Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II Yabancı Dil II Öğretim Teknolojileri Eğitimde Araştırma Yöntemleri Türk Halk Edebiyatına Giriş II Yeni Türk Edebiyatına Giriş II Eski Türk Edebiyatına Giriş II Dünya Edebiyatları II Seçmeli Ders
2.Sınıf	Türkiye Türkçesi III Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı I Eski Türk Edebiyatı I Yeni Türk Edebiyatı I Eğitimde Program Geliştirme Eğitim Psikolojisi Tarihi Türk Lehçeleri I Seçmeli Ders	Türkiye Türkçesi IV Türk Halk Edebiyatı II Eski Türk Edebiyatı II Yeni Türk Edebiyatı II Öğretim İlke ve Yöntemleri Osmanlı Türkçesi IV Tarihi Türk Lehçeleri II Edebiyatta Bilgisayar Kullanımı Alan Eğitimi Seçmeli Ders
3.Sınıf	Eski Türk Edebiyatı III Türk Halk Edebiyatı III Yeni Türk Edebiyatı III Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Türkiye Türkçesi V Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları I Özel Öğretim Yöntemleri I	Eski Türk Edebiyatı IV Türk Halk Edebiyatı IV Yeni Türk Edebiyatı IV Türkiye Türkçesi VI Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları II Özel Öğretim Yöntemleri II Sınıf Yönetimi

Tablo 5 (Devamı)

4.Sınıf	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	Türk Dünyası Edebiyatı
	Okullarda Rehberlik	Türk Edebiyatı Öğretimi
	Türk Halk Edebiyatı V	Özel Eğitim ve Kaynaştırma
	Eski Türk Edebiyatı V	Türk Halk Edebiyatı VI
	Yeni Türk Edebiyatı V	Eski Türk Edebiyatı VI
	Öğretmenlik Uygulaması I	Yeni Türk Edebiyatı VI
	Türk Dili Öğretimi	Seminer Mezuniyet Çalışması
	Alan Öğretiminde Materyal Tasarımı	Öğretmenlik Uygulaması II
	Alan Eğitimi Seçmeli Ders	Genel Kültür Seçmeli Ders

Osmanlı Türkçesi (I-II-III-IV) dersinin amacı, öğrencilere Osmanlı Türkçesinin genel yapısını harflerin yazılış ve okunuş biçimlerini, Türkçe kelimelerin yazım kurallarını, Osmanlı Türkçesinin gramer özelliklerini, Osmanlı Türkçesi metinleri okuyabilme, yazabilme ve anlayabilme kabiliyetlerinin kazandırılmasıdır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili (I-II) dersinin amacı, öğrenciye yazılı ve sözlü anlatımın özelliklerinin kavratılması ve yazılı anlatımın çeşitli yönleriyle incelenmesi, farklı kültürde yazılı ürün ortaya koyma becerilerini geliştirmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinde *üretkenlik ve eleştirel düşünme* becerilerini içerdiği söylenebilir.

Bilişim Teknolojileri dersinin amacı, bilişim teknolojileri ve bilgi-işlemsel düşünme, problem çözme kavramları ve yaklaşımları, bilgisayar sistemleri, yazılım ve donanımla ilgili temel kavramlar, işletim sistemlerinin temelleri, dosya yönetimi, yardımcı programlar, web tasarımı, internet kullanımı, bilişim etiği ve telif hakları gibi konular hakkında bilgi, beceri ve yeterlilik kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık*, gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi (I-II) dersinin amacı, imparatorluktan milli devlete geçişte, Türk toplumunun gelişim aşamalarını öğrencilere aktarmak, Türk devrimlerini ve kuruluşundan günümüze Türkiye'de yaşanan siyasi, ekonomik, toplumsal olayları kavrama becerisi kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman

eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, sosyal ve kültürlerarası ilişki gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Yabancı Dil (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Türk Halk Edebiyatına Giriş (I-II) dersinin amacı, öğrenciye; Türk halk edebiyatı, kaynakları ve halk edebiyatının tür ve şekil bilgisi ile ilgili temel bilgileri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatına Giriş (I-II) dersinin amacı, Eski Türk Edebiyatının genel edebiyat içindeki yerini, temel kavramlarını, nazım şekillerini ve aruz veznini öğretmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatına Giriş (I-II) dersinin amacı, Tanzimat devri edebiyatının devir-eser-şahıs açısından değerlendirilmesi, Tanzimat döneminde edebiyatımıza yeni giren türleri tanıtmak ve önceki örneklerle karşılaştırarak Yeni Türk Edebiyatı ile ilgili temel bilgileri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türkiye Türkçesi (I-II-III-IV-V-VI) dersinin amacı, dilin genel özelliklerini, Türkiye Türkçesinin tarihsel gelişimini ve ses bilgisi özelliklerini, dil biliminin temel kavramlarını, Türkçede anlam ve görev bakımından kelimeleri, Türkiye Türkçesinin söz dizimi yapısını, kelime gruplarını ve çeşitlerini, cümlelerin öğeleri ve cümle çeşitleri gibi konularda gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Dünya Edebiyatları (I-II) dersinin amacı, öğrenciyi Doğu ve Batı dünyasındaki edebi gelişmelerden haber etmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Ses Eğitimi ve Diksiyon dersinin amacı, Türkçenin kuralları doğrultusunda konuşma tekniğini ve sanatını öğretmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *iletişim becerisini* içerdiği söylenebilir.

Öğretim Teknolojileri dersinin amacı, öğretmen adaylarına, öğretim materyallerinin önemini kavratmak, kazanımlara uygun, etkili ve yaratıcı öğretim materyalleri tasarlayabilme, geliştirebilme ve kullanabilme becerisi kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *dijital okuryazarlık, yaratıcılık, üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersinin amacı, öğrencilerin araştırma yöntemleriyle ilgili temel kavramlar ve ilkeleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak, bilimsel araştırma sürecini tanıtmak ve bilimsel araştırmaları planlayıp yürütebilmesi için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, yaratıcılık, üretkenlik, problem çözme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV-V-VI) dersinin genel amacı, halk edebiyatı kavramını saptayabilmek, İslamiyet öncesi ve sonrası eski Türk destanları, masalları, efsaneler, halk hikayeleri, şiirleri hakkında bilgi sahibi olmak, Türk halk edebiyatında aşık tarzı şiir geleneğinin ortaya çıkışını gelişmesine ve yayılmasını hakkında bilgi sahibi olmaktır. Türk halk edebiyatı dersi genel olarak tarihsel bir yaklaşımla ele alınıp, halk kültürünü, sözlü edebiyatı ve anonim eserlerin incelenmesiyle geçmiş dönemlerin kültürel mirasını tanıtmayı ve analiz etmeyi hedefler. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV-V-VI) dersinin genel amacı, Türk dili ve edebiyatı öğrencilerine eski Türk edebiyatı ile ilgili teorik bilgileri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV-V-VI) dersinin genel amacı, Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âti Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitimde Program Geliştirme dersinin amacı, program geliştirme yaklaşımları, modelleri ve süreçleri ile bunlar arasındaki ilişkileri kavramış, bir konu alanında program tasarlayabilen bireyler yetiştirmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, üretkenlik, problem çözme, bilgi okuryazarlığı* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitim Psikolojisi dersinin amacı, yaşam boyu gelişimin kavramları, gelişim sürecini etkileyen faktörler, temel kavram ve kuramlar, temel öğrenme psikolojisi kuramları gibi konularda öğrencilere bilgi ve beceri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel becerisini* içerdiği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı, Köktürk, Uygar, Harezmi, Çağatay, Eski Anadolu ve Karahanlı Türkçelerinin ses ve şekil bakımından özellikleri, bu dönemlerin Türk dili içindeki yeri konusunda genel bilgi vererek Türkçenin tarihi dönemlerini tanıtmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, üretkenlik, bilgi okuryazarlığı* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinin amacı, öğretim etkinliklerinin planlanması, öğretim ilkeleri, öğrenme-öğretme yaklaşımları, stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri ve tekniklerin uygulanmasına yönelik bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme ve üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Edebiyatta Bilgisayar Kullanımı dersinin amacı, dil ve edebiyat araştırma, inceleme ve öğretiminde bilgisayar kullanımı hakkında bilgi vermektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersinin amacı, ölçme ve değerlendirme ile ilgili kavramsal ve kuramsal çerçeveyi, eğitimde kullanılan ölçme araç ve yöntemlerin niteliklerini, sınav türleriyle ilgili kuramsal ve uygulamaya dönük yönlerini, temel istatistiksel işlemleri ve uygulanmasını, ölçme aracı geliştirme sürecini, analize dönük işlemleri ve değerlendirme yaklaşımlarıyla ilgili bilgi beceri ve tutumları öğrenciye kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, üretkenlik ve sorumluluk* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları (I-II) dersinin amacı, Türk dünyası coğrafyasında yirmiden fazla Türk lehçesinin, örnek metinlerle destekli olarak öğrencilere öğretilmesi, dilimizin kolları arasındaki benzerlik ve farklılıkların anlaşılması gibi konularda öğrenciye bilgi ve beceri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *sosyal ve kültürlerarası ilişki, dijital okuryazarlık, üretkenlik, yaratıcılık, iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Özel Öğretim Yöntemleri (I-II) dersinin amacı Türk Dili ve Edebiyatı öğretiminin içeriği, kaynakları, programı, amacı, yöntem ve tekniklerini tanıtmak, Türk eğitim sistemi ve alan bilgisi öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulamalı olarak öğretimi için gerekli bilgi ve beceriyi öğrenciye kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Sınıf Yönetimi dersi, öğrenci davranışını etkileyen sosyal, fiziksel ve psikolojik faktörleri, sınıf ortamını, grup etkileşimlerini, disiplinle ilgili kurallar geliştirmeyi, sınıf içinde zaman kullanımını, sınıf içinde iletişimi, olumlu öğrenmeler için öğrenmeye uygun ortamlar oluşturmayı, davranış problemleri ve teknoloji kullanımı gibi başlıklarla öğretmen adaylarına sınıf düzenini nasıl koruyacaklarına dair bilmeleri ve uygulamaları gerekenleri anlatmayı hedefler. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersinin amacı, Türk eğitim sisteminde farklı düzey ve kademelerde örgütsel ve yönetsel yapıyı analiz etme, sistem kavramının eğitim sistemleri bakımından önemi, örgüt ve yönetimin temel ilkeleri gibi konularda öğrencilere bilgi ve beceri kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Okullarda Rehberlik dersinin amacı, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin amaçlarını, ilkelerini, kuramsal temellerini, kapsamını ve bunlar arasındaki ilişkileri kavramış, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerindeki rollerini işlevsel olarak yerine getirecek bireyler yetiştirmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Öğretmenlik Uygulaması (I-II) dersinin amacı, öğrencilerin her hafta için ders planı hazırlayıp uygulayabilme becerisi kazanmalarını sağlamaktır. Bu dersi alan öğrenciler, staj yaptıkları okullarda uygulamak üzere ders planı hazırlar ve uygularlar. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman *sosyal ve kültürlerarası ilişki, dijital okuryazarlık, üretkenlik, yaratıcılık, iletişim gibi* 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Türk Dili Öğretimi dersinin amacı, Türk dili öğretim yöntem ve teknikleri hakkında bilgi verip uygulamalar yaptırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Alan Öğretiminde Materyal Tasarımı dersinin amacı, Türk dili ve edebiyatı derslerinin öğretilmesinde öğretim teknolojilerinden yararlanıp bunları etkin kullanabilme becerisi kazandırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerinden *dijital okuryazarlık becerisini* içerdiği söylenebilir.

Türk Dünyası Edebiyatı dersinin amacı, Türkiye dışındaki Türklerin edebi faaliyetleri ve sanatçıları, önde gelen sanatçıların eserlerinden örneklerle tanıtip öğretmektir. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığında zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Edebiyatı Öğretimi dersinin amacı, Türk edebiyatı öğretim yöntem ve teknikleri hakkında bilgi verip uygulamalar yaptırmaktır. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *dijital okuryazarlık ve üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersinin amacı, öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim alanına ilişkin temel bilgileri kavramasıdır. Ders, bireylerin farklılıklarını anlamayı, onlara uygun öğretim yöntemleri geliştirmeyi, empati yapmayı ve sosyal katılımı teşvik etmeyi amaçlar. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *esneklik ve uyum, dijital okuryazarlık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Seminer Mezuniyet Çalışması dersinin amacı, alanla ilgili çalışma çeşitlerini tanıtmak ve uygulamalar yaptırmaktır. Bu dersi alan öğrenciler alanda seçilen bir konuda bilimsel araştırma hazırlar. Gazi Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *dijital okuryazarlık, yaratıcılık, problem çözme, üretkenlik, eleştirel düşünme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Marmara Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 6. *Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Bilgi Teknolojileri	Eğitim Psikolojisi
	Yabancı Dil I	Ses ve Diksiyon Eğitimi
	Eğitime Giriş	Yabancı Dil II
	Türkiye Türkçesi I	Türkiye Türkçesi II
	Osmanlı Türkçesi I	Osmanlı Türkçesi II
	Genel Kültür Seçmeli Ders	Genel Kültür Seçmeli Ders
	Atatürk İlkeleri ve inkılap Tarihi I	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II

Tablo 6 (Devamı)

2.Sınıf	Eğitimde Araştırma Yöntemleri Öğretim İlke ve Yöntemleri Eski Türk Edebiyatı I Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı I Türkiye Türkçesi III Yeni Türk Edebiyatı I Alan Bilgisi Seçimlik Ders	Eğitimde Program Geliştirme Dil ve Edebiyatta Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım Eski Türk Edebiyatı II Türk Halk Edebiyatı II Türkiye Türkçesi IV Yeni Türk Edebiyatı II Alan Bilgisi Seçimlik Ders Genel Kültür Seçimlik Ders
3.Sınıf	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Eski Türk Edebiyatı III Tarihi Türk Lehçeleri I Türk Halk Edebiyatı III Yeni Türk Edebiyatı III Alan Bilgisi Seçimlik Ders Genel Kültür Seçimlik Ders Meslek Bilgisi Seçimlik Ders	Karakter ve Değer Eğitimi Sınıf Yönetimi Eski Türk Edebiyatı IV Tarihi Türk Lehçeleri II Türk Halk Edebiyatı IV Yeni Türk Edebiyatı IV Yeni Türk Edebiyatı Metinleri Meslek Bilgisi Seçimlik Ders
4.Sınıf	Öğretmenlik Uygulaması I Okullarda Rehberlik Türk Dili ve Edebiyatında Özel Öğretim Yöntemleri Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı Alan Bilgisi Seçimlik Ders Meslek Bilgisi Seçimlik Ders	Topluma Hizmet Uygulamaları Öğretmenlik Uygulaması II Özel Eğitim ve Kaynaştırma Çağdaş Türk Lehçeleri Dünya Edebiyatı Alan Bilgisi Seçimlik Ders

Bilgi Teknolojileri dersinin amacı, öğrenciye bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramları, işletim sistemleri, veri sunumu ve kelime işlemci programları ile ilgili bilgi ve becerileri kavratmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *dijital okuryazarlık* becerisini içerdiği söylenebilir.

Yabancı Dil (I-II) dersinin amacı, başlangıç düzeyinde İngilizce dil bilgisine sahip öğrencilerin, alt-orta düzey İngilizce dil bilgisi becerilerini geliştirmelerini sağlamaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitime Giriş dersinin amacı, pedagojik formasyonla ilgili olan tüm disiplinler hakkında genel bilgi ve bakış açısı kazandırmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türkiye Türkçesi (I-II-III-IV) dersinin amacı, umumî Türkçenin diğer ağız, şive ve lehçeleri ile de mukayese ederek Türkiye Türkçesini ses hadiseleri, ses özellikleri ve ses değişimleri yönünden incelemektir. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme ve bilgi okuryazarlığı* becerisini içerdiği söylenebilir.

Osmanlı Türkçesi (I-II-III) dersinin amacı, öğrencilere Osmanlı Türkçesinin genel yapısını harflerin yazılış ve okunuş biçimlerini, Türkçe kelimelerin yazım kurallarını, Osmanlı Türkçesinin gramer özelliklerini, Osmanlı Türkçesi metinleri okuyabilme, yazabilme ve anlayabilme kabiliyetlerinin kazandırılmasıdır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitim Psikolojisi dersinin amacı, yaşam boyu gelişimin kavramları, gelişim sürecini etkileyen faktörler, temel kavram ve kuramlar, temel öğrenme psikolojisi kuramları gibi konularda öğrencilere bilgi ve beceri kazandırmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme becerisini* içerdiği söylenebilir.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (I-II) dersinin amacı, imparatorluktan milli devlete geçişte, Türk toplumunun gelişim aşamalarını öğrencilere aktarmak, Türk devrimlerini ve kuruluşundan günümüze Türkiye'de yaşanan siyasi, ekonomik, toplumsal olayları kavrama becerisi kazandırmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Ses ve Diksiyon Eğitimi dersinin amacı, kişinin konuşma aygıtını tam anlamıyla kullanıp, harfleri yutmadan doğru söyleyerek, nefes alma tekniğini öğrenip, doğru vurgu yaparak İstanbul Türkçesiyle konuşmasını sağlamaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *iletişim becerisini* içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersinin amacı, sosyal bilimlerdeki araştırma yaklaşımları arasında felsefi, epistemolojik, kuramsal ve metodolojik farklılıkları kavratmak, nitel ve nicel araştırma makalelerinin eleştirel açıdan incelenmesi ve değerlendirilmesi becerilerini geliştirmektir. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme ve bilgi okuryazarlığı* becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinin amacı, öğretilimle ilgili temel kavramlar, öğrenme ve öğretim ilkeleri, öğretimin planlanması, öğrenme ve öğretim stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri hakkında öğrencilere gereken bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme ve problem çözme* becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı, eski Türk edebiyatının yüzyıllar içerisinde oluşan gelişimini, edebi geleneği temsil eden şahsiyetler ve eserlerden hareketle kavratmak, edebi görünüm içinde yer alan eserlerin Türk kültür hayatındaki yeri ve önemini tanınmasını sağlamaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âtı Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı, Türk halk edebiyatına içinde yer alan anlatıma bağlı eserlerin tür ve şekil bilgisini vermek, bunlarla ilgili kaynakları tanıtmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitimde Program Geliştirme dersinin amacı, öğretim programlarının tarihsel gelişimi ve güncel öğretim programlarının incelenmesini sağlamaktır. Bu dersi alan öğrenciler; öğretim programlarıyla ilgili temel kavramları, programların geçmişten günümüze

gelişimini, öğrenme ve alt öğrenme alanlarını kavrayacak bilgi ve beceriye sahip olurlar. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Dil ve Edebiyatta Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin amacı, çeşitli öğretim teknolojilerinin özelliklerini, öğretim sürecindeki materyal kullanımını, öğretim teknolojileri yoluyla materyallerin geliştirilmesi ve çeşitli materyallerin değerlendirilmesi gibi konularda öğrencilere gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *dijital okuryazarlık, eleştirel düşünme, üretkenlik, yaratıcılık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersi ile öğrencilerin; ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlara, ölçmenin geçerliği ve güvenilirliği konularına, ölçme araçları hakkında temel bilgilere, madde ve test istatistiklerine hâkim olmaları amaçlanmaktadır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı, Karahanlı ve Çağatay sahasının; kültürü, dili ve tarihiyle incelenmesi, bu sahanın diğer Türk sahaları içerisindeki yerinin belirlenmesi ve diğer sahalardan ayrımının yapılması amaçlanmaktadır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Karakter ve Değer Eğitimi dersinin amacı, değerler eğitimine dair kavramsal çerçeveyi tanımlamak ve Türkiye'de ve dünyadaki uygulama ve örnekleri değerlendirmektir. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Sınıf Yönetimi dersinin amacı, öğrenci davranışını etkileyen sosyal, fiziksel ve psikolojik faktörleri, sınıf ortamını, grup etkileşimlerini, disiplinle ilgili kurallar geliştirmeyi, sınıf içinde zaman kullanımını, sınıf içinde iletişimi, olumlu öğrenmeler için öğrenmeye uygun ortamlar oluşturmayı, davranış problemleri ve teknoloji kullanımı gibi başlıklarla öğretmen adaylarına sınıf düzenini nasıl koruyacaklarına dair bilmeleri ve uygulamaları gerekenleri anlatmayı hedefler. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *iletişim ve iş birliği, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı Metinleri dersinin amacı, hikâye ve roman kavramlarını tanıtmak, hikâye ve roman inceleme yöntemlerini öğretmek, öğrencilerin bu alanda metin tahlili yapmalarını sağlamak ve Cumhuriyetten günümüze örnekleriyle Türk şiirini

incelemektir. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *problem çözme, eleştirel düşünme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Öğretmenlik Uygulaması (I-II) dersinin amacı, öğretmen adaylarına uygulama okulunda yürüttüğü etkinlikler ve sınıf içi öğretim uygulaması ile ilgili görüş ve değerlendirmeler yapmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, iletişim ve iş birliği, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Okullarda Rehberlik dersinin amacı, öğretmen adaylarına rehberlik hizmetlerini tanıtmak ve bu hizmetlerin yerine getirilmesinde öğretmenlerin rollerini işlevsel olarak yerine getirecek şekilde onları hazırlamaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatında Özel Öğretim Yöntemleri dersinin amacı, Türk dili ve edebiyatı dersinin öğretim ilke ve yöntemlerini kavratmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme ve iletişim* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı dersinin amacı, Cumhuriyet dönemi edebiyatını sosyal, siyasi ve ekonomik arka planını da dikkate alarak incelemektir. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin amacı, öğrencilerin toplumsal bilinç kazanarak kişisel gelişimlerine katkıda bulunmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *iletişim ve iş birliği, esneklik ve uyum, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersinin amacı, özel eğitim gerektiren bireylerin temel özelliklerini kavrama ve bireyi özelliklerine göre karşılaştırma becerisi kazandırmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Çağdaş Türk Lehçeleri dersinin amacı, Özbek Türkçesi hakkında bilgi vermek, Özbek Kiril alfabesi ve transkripsiyonu ile temel dil özelliklerini farklı seviyede metinler vasıtasıyla öğretmek, Tatar Türkçesinin alfabesini ve yapısını öğretmektir. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Dünya Edebiyatı dersinin amacı, dünya edebiyatını Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni adaylarına doğu ve batı boyutlarıyla tanıtmaktır. Marmara Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Necmettin Erbakan Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 7. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Eğitime Giriş Edebiyat Bilgi ve Kuramları I Türkiye Türkçesi I Osmanlı Türkçesi I Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I Türk Dili I (Yazılı Anlatım) Türk Dili Tarihi I Yeni Türk Edebiyatı I Yabancı Dil I Akademik Yazım	Eğitim Psikolojisi Edebiyat Bilgi ve Kuramları II Türkiye Türkçesi II Osmanlı Türkçesi II Türk Dili 2 (Sözlü Anlatım) Türk Dili Tarihi II Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II Yabancı Dil II Kariyer Planlama Yeni Türk Edebiyatı II
2.Sınıf	Türkiye Türkçesi III Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı I Eski Türk Edebiyatı I Yeni Türk Edebiyatı III Eğitimde Araştırma Yöntemleri Eğitimde Program Geliştirme Seçmeli I Bilim Tarihi ve Felsefesi Tarihi Türk Lehçeleri I: Köktürkçe	Türkiye Türkçesi IV Türk Halk Edebiyatı II Eski Türk Edebiyatı II Yeni Türk Edebiyatı IV Osmanlı Türkçesi IV Öğretim Teknolojileri Öğretim İlke ve Yöntemleri Seçmeli II Tarihi Türk Lehçeleri II: Uygur Türkçesi Batı Edebiyatı
3.Sınıf	Tarihi Türk Lehçeleri III: Eski Anadolu Türkçesi Edebiyat Akımları Eski Türk Edebiyatı III Türk Halk Edebiyatı III Yeni Türk Edebiyatı V Sınıf Yönetimi Eğitimde Ahlak ve Etik Seçmeli I Çağdaş Türk Lehçeleri I	Eski Türk Edebiyatı IV Tarihi Türk Lehçeleri IV: Karahanlı Türkçesi Türk Halk Edebiyatı IV Yeni Türk Edebiyatı VI Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi Eğitimde Ölçme Değerlendirme Eleştirel Düşünme Topluma Hizmet Uygulamaları Seçmeli II Çağdaş Türk Lehçeleri II

Tablo 7 (Devamı)

4.Sınıf	Öğretmenlik Uygulaması I Özel Eğitim ve Kaynaştırma Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi I Tarihi Türk Lehçeleri V: Harezmi Türkçesi Alan Seçmeli Alan Seçmeli MB Seçmeli	Okullarda Rehberlik Öğretmenlik Uygulaması II Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi II Tarihi Türk Lehçeleri VI: Çağatay Türkçesi Alan Seçmeli Alan Seçmeli MB Seçmeli
---------	--	--

Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında, **Eğitime Giriş** dersinin içeriği uygun şekilde düzenlenmemiştir. Bu nedenle dersle ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında, **Yabancı Dil (I-II)** dersinin içeriği uygun şekilde düzenlenmemiştir. Bu nedenle dersle ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında, **Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (I-II)** dersinin içeriği uygun şekilde düzenlenmemiştir. Bu nedenle dersle ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında, **Öğretim Teknolojileri** dersinin öğrenme çıktıları, dersin içeriğine uygun olacak şekilde düzenlenmemiştir. Bu nedenle dersle ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında, **Eğitimde Araştırma Yöntemleri** dersinin öğrenme çıktıları, dersin içeriğine uygun olacak şekilde düzenlenmemiştir. Bu nedenle dersle ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Akademik Yazım dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitimde Program Geliştirme dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Batı Edebiyatı dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Okullarda Rehberlik dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Edebiyat Akımları dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitimde Ahlak ve Etik dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Topluma Hizmet Uygulamaları dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Edebiyat Bilgi ve Kuramları (I-II) dersinin amacı, edebiyat alanının temel kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri, edebi eserlerin temel özellikleri ve edebi dilin niteliği; edebiyat biliminin dalları ve yöntemleri, edebiyat kuramları ve edebi akımlar gibi konularda öğrenciye bilgi ve beceri kazandırmaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme* becerisini içerdiği söylenebilir.

Türkiye Türkçesi (I-II-III-IV) dersinin amacı, dilin genel özelliklerini, Türkiye Türkçesinin tarihsel gelişimini ve ses bilgisi özelliklerini, dil biliminin temel kavramlarını, Türkçede anlam ve görev bakımından kelimeleri, Türkiye Türkçesinin söz dizimi yapısını, kelime gruplarını ve çeşitlerini, cümlenin öğeleri ve cümle çeşitleri gibi konularda gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, problem çözme* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Osmanlı Türkçesi (I-II-III-IV) dersinin amacı, öğrencilere Osmanlı Türkçesinin genel yapısını harflerin yazılış ve okunuş biçimlerini, Türkçe kelimelerin yazım kurallarını, Osmanlı Türkçesinin gramer özelliklerini, Osmanlı Türkçesi metinleri okuyabilme, yazabilme ve anlayabilme kabiliyetlerinin kazandırılmasıdır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili I (Yazılı Anlatım) dersinin amacı, öğrencide yazma disiplini sağlamaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili II (Sözlü Anlatım) dersinin amacı, öğrenciye sözlü anlatım kurallarını öğretmektir. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili Tarihi (I-II) dersinin amacı, öğrencilere Türk dilinin tarihi serüvenini öğretmektir. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitim Psikolojisi dersinin amacı, öğrencilerin gelişim ve öğrenme süreçlerine olanak tanıyan temel kavramları, kuramları ve yöntemleri öğrenmelerini sağlamaktır. Bu dersi alan öğrenciler, bireylerin öğrenme ve gelişim süreçlerine katkıda bulunabilecek bilgi ve tutumları kazanacaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, esneklik ve uyum* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Kariyer Planlama dersinin amacı, öğrencilerin okudukları bölümle alakalı iş imkanlarını ve çalışma alanlarını öğrenmelerini sağlamaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı, Türk halk edebiyatına içinde yer alan anlatıma bağlı eserlerin tür ve şekil bilgisini vermek, bunlarla ilgili kaynakları tanıtmaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı, eski Türk edebiyatının yüzyıllar içerisinde oluşan gelişimini, edebi geleneği temsil eden şahsiyetler ve eserlerden hareketle kavratmak, edebi görünüm içinde yer alan eserlerin Türk kültür hayatındaki yeri ve önemini tanınmasını sağlamaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âti Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Bilim Tarihi ve Felsefesi dersinin amacı, bilim tarihinin genel kavramlarını bilen, bilimsel gelişmelerin felsefî düşünce üzerine etkilerini tartışabilen, bu gelişmelerin altında yatan toplumsal, siyasi ve iktisadi etkenleri anlayabilen öğrencilerin yetişmesine yardımcı olmaktadır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri I: Köktürkçe dersinin amacı, öğrencilere Türk dilinin geçirmiş olduğu tarihi dönemleri öğretmek, Eski Türkçenin Köktürk dönemi hakkında yeterli

bilgi sahibi olmalarını sağlamak ve Türkiye Türkçesi ile karşılaştırmalar yapma becerisi kazandırmaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri II: Uygur Türkçesi dersinin amacı, öğrencilere Türk dilinin geçirmiş olduğu tarihi dönemleri öğretmek, Eski Türkçenin Uygur dönemi hakkında yeterli bilgi sahibi olmalarını sağlamak ve Türkiye Türkçesi ile karşılaştırmalar yapma becerisi kazandırmaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri III: Eski Anadolu Türkçesi dersinin amacı, öğrencilere Türk dilinin geçirmiş olduğu tarihi dönemleri öğretmek, bu dönemlerden Eski Türkçe ve Orta Türkçe Dönemi eserleri ve onların dilbilgisi özellikleri hakkında gerekli donanımı edinme becerisi kazandırmaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Tarihi Türk Lehçeleri IV: Karahanlı Türkçesi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Tarihi Türk Lehçeleri V: Harezmi Türkçesi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Tarihi Türk Lehçeleri VI: Çağatay Türkçesi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinin amacı, eğitim programının nasıl hazırlandığı ve neler içerdiğini, öğretim ilke ve yöntemlerini bilen öğretmen adayları yetiştirmektir. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, yaratıcılık, üretkenlik* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Sınıf Yönetimi dersi, öğrenci davranışını etkileyen sosyal, fiziksel ve psikolojik faktörleri, sınıf ortamını, grup etkileşimlerini, disiplinle ilgili kurallar geliştirmeyi, sınıf içinde zaman kullanımını, sınıf içinde iletişimi, olumlu öğrenmeler için öğrenmeye uygun ortamlar oluşturmayı, davranış problemleri ve teknoloji kullanımı gibi başlıklarla öğretmen adaylarına sınıf düzenini nasıl koruyacaklarına dair bilmeleri ve uygulamaları gerekenleri anlatmayı hedefler. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Çağdaş Türk Lehçeleri (I-II) dersinin amacı, Türk dilinin yazı dili haline gelmiş lehçeleri ve yayılma alanları, Oğuz grubu yazı dilleriningenel dilbilgisi özellikleri ve diğer gruplardan ayrılan özellikleri hakkında öğrencilere genel bilgi ve kavramları aktarmaktır.

Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eleştirel Düşünme dersinin amacı, öğrencilere eleştirel düşünme becerisini kazandırmaktır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme* becerisini içerdiği söylenebilir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programına Dair Bulgular

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programı incelenmiş, programdaki dersler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 8. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı Ders Listesi*

	1.Dönem Dersleri	2.Dönem Dersleri
1.Sınıf	Bilişim Teknolojileri Eğitime Giriş Eğitim Sosyolojisi Edebiyat Bilgi ve Kuramları I Türkiye Türkçesi I Osmanlı Türkçesi I Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I Türk Dili I Yabancı Dil I	Eğitim Psikolojisi Eğitim Felsefesi Edebiyat Bilgi ve Kuramları II Türkiye Türkçesi II Osmanlı Türkçesi II Türk Dili II Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II Yabancı Dil II Seçmeli Genel Kültür I
2.Sınıf	Türk Dili ve Edebiyatı öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları Türkiye Türkçesi III Osmanlı Türkçesi III Türk Halk Edebiyatı I Eski Türk Edebiyatı I Yeni Türk Edebiyatı I Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretim Teknolojileri Meslek Bilgisi 3.YY Dersleri Seçmeli Ders Grubu	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları Türk Eğitim Tarihi Türkiye Türkçesi IV Dilbilim Türk Halk Edebiyatı II Eski Türk Edebiyatı II Yeni Türk Edebiyatı II Eğitimde Araştırma Yöntemleri Meslek Bilgisi Zorunlu IV. Yarıyıl Seçmeli Ders Grubu

Tablo 8 (Devamı)

3.Sınıf	Tarihi Türk Lehçeleri I	Eski Türk Edebiyatı IV
	Eski Türk Edebiyatı III	Tarihi Türk Lehçeleri II
	Türk Halk Edebiyatı III	
	Yeni Türk Edebiyatı III	Türk Halk Edebiyatı IV
	Dil ve Edebiyat Öğretimi I	Yeni Türk Edebiyatı IV
	Eğitimde Ahlak ve Etik	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme
	Sınıf Yönetimi	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi
	Meslek Bilgisi Seçmeli	Dil ve Edebiyat Öğretimi II
	Genel Kültür Seçmeli	Meslek Bilgisi Seçmeli
4.Sınıf		Genel Kültür Seçmeli
	Öğretmenlik Uygulaması I	Okullarda Rehberlik
	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	Dünya Edebiyatı
	Dil Becerilerinin Öğretimi	Çağdaş Türk Lehçeleri II
	Çağdaş Türk Lehçeleri I	Topluma Hizmet Uygulamaları
	Genel Kültür Seçmeli	Öğretmenlik Uygulaması II
	Meslek Bilgisi Seçmeli	Meslek Bilgisi Seçmeli

Bilişim Teknolojileri dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitime Giriş dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitim Sosyolojisi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Türk Dili (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Yabancı Dil (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitim Psikolojisi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Eğitim Felsefesi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Öğretim Teknolojileri dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Türk Eğitim Tarihi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Tarihi Türk Lehçeleri (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Dil ve Edebiyat Öğretimi (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Eğitimde Ahlak ve Etik dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Sınıf Yönetimi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Öğretmenlik Uygulaması (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Dil Becerilerinin Öğretimi dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Çağdaş Türk Lehçeleri (I-II) dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Okullarda Rehberlik dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Dünya Edebiyatı dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Topluma Hizmet Uygulamaları dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Öğretim Teknolojileri dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır.

Edebiyat Bilgi ve Kuramları (I-II) dersinin amacı, öğrencilere; edebiyat kelimesinin Türkçede aldığı anlamlar, belli başlı edebiyat anlayışları, belâgat, fesâhat, meânî, beyân ve bedî kavramları hakkında ana hatlarıyla bilgi verilmesidir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türkiye Türkçesi (I- II-III-IV) dersinin amacı, dilin tanımını, dil ve diğer disiplinler arasındaki ilişkileri, dil bilgisi ve dil biliminin alt alanlarını, dil ailelerini, Türkçenin Dünya dillleri arasındaki yerini, ses olaylarını ve aksam terimlerini öğrencilere kavratmaktır. Van

Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Osmanlı Türkçesi (I-II-III) dersinin amacı Osmanlı Türkçesinde kullanılan Arap alfabesini öğrenmek, Osmanlı Türkçesi metnlerinin okunması ve yazmasını öğretmektir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımları dersinde, öğrenciye, edebiyat öğretiminde öğrenme-öğretme süreçleri hakkında bilgi verilmesi, öğretim yöntemlerinin kavratılması, edebiyat konularının işlenmesinde eleştirel öğrenme yöntemlerinin benimsenmesi amaçlanır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme becerisini* içerdiği söylenebilir.

Türk Halk Edebiyatı (I-II-III-IV) eski Türk edebiyatının yüzyıllar içerisinde oluşan gelişimini, edebi geleneği temsil eden şahsiyetler ve eserlerden hareketle kavratmak, edebi görünüm içinde yer alan eserlerin Türk kültür hayatındaki yeri ve önemini tanınmasını sağlamaktır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eski Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı, öğrencilerin Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan eserleri okuma ve anlama becerisi kazanmalarını sağlamaktır. 15. Yüzyıl Klasik Türk Edebiyatı metnlerini tanıtarak, öğrencilerin Türk edebiyatı tarihini geçmişten günümüze değerlendirme ve yorumlama yeteneği kazanmaları hedeflenmektedir. Ders kapsamında, klasik şiirin belli başlı şairleri ve onların önemli eserleri hakkında bilgi sahibi olmaları amaçlanmaktadır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Yeni Türk Edebiyatı (I-II-III-IV) dersinin amacı Tanzimat Dönemi, Servet-i Fünûn Dönemi, Fecr-i Âti Dönemi, Milli Edebiyat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının oluşum dönemlerini, bu dönemlerin düşünce yapılarını, fikir akımlarını ve sanatlarını öğretmek ve analiz etmektir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Dilbilim dersinin amacı, dil olgusunun temel özellikleri, kavramları ve yaklaşımlarının ayrıntılı bir biçimde öğrenciye verilmesi amaçlanır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman 21. yüzyıl becerilerini içermediği söylenebilir.

Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersi, öğrencilerin bilimsel araştırma süreçlerini kavrayarak nicel ve nitel araştırma yöntemlerini etkili bir şekilde kullanmalarını sağlamayı amaçlar. Ders, etik ilkeler çerçevesinde, bilimsel araştırmaların nasıl yürütülmesi gerektiğine dair kapsamlı bir anlayış sunarak öğrencilerin akademik ve profesyonel yaşamlarında bilimsel araştırmalara dayalı kararlar almalarını destekler. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *eleştirel düşünme, problem çözme, dijital okuryazarlık, üretkenlik, yaratıcılık* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme dersinin amacı, öğrencilere ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramları, temel istatistik tekniklerini, ölçme araçlarının geçerlik ve güvenirlik özelliklerini öğretmektir. Ayrıca bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor davranışların nasıl ölçüleceğine dair bilgi kazandırmayı hedefler. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bu dersin öğrenme çıktılarına bakıldığı zaman *problem çözme, dijital okuryazarlık*, gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni yetiştiren bölümlerin müfredatlarının 21. Yüzyıl becerilerini karşılama düzeyi incelenmiştir. Araştırmanın temel problemi olan “Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren lisans programlarının 21. yüzyıl becerilerini karşılama düzeyi nedir?” sorusuna cevap aranmış ve elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında, Atatürk Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programı ders bilgi paketleri incelenmiş ve bu programların 21. yüzyıl becerilerini ne düzeyde içerdiği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar ise şu şekildedir;

Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Atatürk Üniversitesi’nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Türk Halk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Eğitime Giriş, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil, Eğitim Psikolojisi ve Çağdaş Türk Lehçeleri derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Bilişim Teknolojileri, Öğretim Teknolojileri, Eğitimde Program Geliştirme, Okul Dışı Öğrenme Ortamları, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Eğitimde Program Dışı Etkinler, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Eğitimde Proje Hazırlama, Dil ve Edebiyat Öğretiminde Materyal Tasarımı, Mikro Öğretim, Sınıf Yönetimi, Dil ve Edebiyat Öğretim Yöntemleri, Öğretmenlik Uygulaması, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Okullarda Rehberlik ve Tez derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, 21. yüzyıl becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda, dilbilgisel ve tarihsel içerikli derslerin 21. yüzyıl becerilerini içermediği tespit edilmiştir. Buna karşın, Pedagojik formasyon derslerinin ve eğitim odaklı derslerin, *eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer*

planlama ve girişimcilik, üretkenlik, sorumluluk, yaratıcılık, sosyal ve kültürlerarası ilişki gibi becerilerini büyük ölçüde içerdiği tespit edilmiştir.

Balıkesir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Balıkesir Üniversitesi'nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil, Eğitimde Ahlak ve Etik, Türk Halk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları, Dilbilim, Tarihi Türk Lehçeleri, Dil ve Edebiyat Öğretimi, Çağdaş Türk Lehçeleri derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Türk Dili, Eğitime Giriş, Bilişim Teknolojileri, Eğitimin Tarihi ve Sosyal Temelleri, Eğitim Psikolojisi, Eğitim Felsefesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Eğitimde Program Geliştirme, Öğretim Teknolojileri, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Sınıf Yönetimi, Dil Becerilerinin Öğretimi, Türk Eğitim Sistemi Okul Yönetimi, Öğretmenlik Uygulaması, Okullarda Rehberlik, Dünya Edebiyatı, Topluma Hizmet Uygulamaları derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, 21. yüzyıl becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda, tarihsel içerikli derslerin ve genel kültür derslerinin 21. yüzyıl becerilerini içermediği tespit edilmiştir. Alan bilgisi derslerinin, eğitim bilimleri ve pedagojik formasyon derslerinin, uygulamalı ve pratik derslerin ise *eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer planlama ve girişimcilik, üretkenlik, sorumluluk, yaratıcılık, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Dicle Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Dicle Üniversitesi'nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Edebiyat Bilgi ve Kuramları, Türkiye Türkçesi, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi, İngilizce, Eğitim Psikolojisi, Türk Halk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Dilbilimi, Türk Eğitim Tarihi, Eğitimde Etik ve Ahlak, Dil Becerilerinin Öğretimi, Çağdaş Türk Lehçeleri derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Topluma Hizmet Uygulamaları, Okullarda Rehberlik, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları, Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Eğitim Felsefesi, Türk Dili, Osmanlı Türkçesi, Eğitim Sosyolojisi, Eğitime Giriş ve Bilişim Teknolojileri derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde *eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer planlama ve girişimcilik, üretkenlik, sorumluluk, yaratıcılık, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Dil ve Edebiyat Öğretimi, Öğretmenlik Uygulaması ve Dünya Edebiyatı dersleri ile ilgili içeriklere, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır.

Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Dokuz Eylül Üniversitesi'nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Edebiyat Bilgi ve Kuramları, Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi, Türk Halk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Dilbilimi, Türk Eğitim Tarihi, Tarihi Türk Lehçeleri, Eğitimde Ahlak ve Etik, Çağdaş Türk Lehçeleri, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Dünya Edebiyatı derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Topluma Hizmet Uygulamaları, Okullarda Rehberlik, Öğretmenlik Uygulaması, Dil Becerilerinin Öğretimi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi, Dil ve Edebiyat Öğretimi, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları, Öğretim Teknolojileri, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Eğitim Psikolojisi, Eğitim Felsefesi, Yabancı Dil, Eğitim Sosyolojisi, Eğitime Giriş, Bilişim Teknolojileri ve Türk Dili derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde *eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer planlama ve girişimcilik, üretkenlik, sorumluluk, yaratıcılık, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Gazi Üniversitesi'nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Osmanlı Türkçesi, Türk Halk Edebiyatına Giriş, Eski Türk Edebiyatına Giriş, Yeni Türk Edebiyatına Giriş, Türkiye Türkçesi, Dünya Edebiyatları, Türk Halk Edebiyatı, Eski

Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Özel Öğretim Yöntemleri, Sınıf Yönetimi, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Okullarda Rehberlik, Türk Dili Öğretimi, Türk Dünyası Edebiyatı derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Seminer ve Mezuniyet Çalışması, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Türk Edebiyatı Öğretimi, Alan Öğretiminde Materyal Tasarımı, Öğretmenlik Uygulaması, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Edebiyatta Bilgisayar Kullanımı, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Tarihi Türk Lehçeleri, Eğitim Psikolojisi, Eğitimde Program Geliştirme, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Öğretim Teknolojileri, Ses Eğitimi ve Diksiyon, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi, Bilişim Teknolojileri, Türk Dili derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde *eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer planlama ve girişimcilik, üretkenlik, sorumluluk, yaratıcılık, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Yabancı Dil dersi ile ilgili içeriğe, ders bilgi paketinde ulaşılammıştır.

Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Marmara Üniversitesi'nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Yabancı Dil, Eğitime Giriş, Osmanlı Türkçesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Türk Halk Edebiyatı, Eğitimde Program Geliştirme, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Tarihi Türk Lehçeleri, Karakter ve Değer Eğitimi, Okullarda Rehberlik, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Dünya Edebiyatı derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Çağdaş Türk Lehçeleri, Topluma Hizmet Uygulamaları, Türk Dili ve Edebiyatında Özel Öğretim Yöntemleri, Öğretmenlik Uygulaması, Yeni Türk Edebiyatı Metinleri, Sınıf Yönetimi, Dil ve Edebiyatta Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Ses ve Diksiyon Eğitimi, Eğitim Psikolojisi, Türkiye Türkçesi, Bilgi Teknolojileri derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde *eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği, dijital okuryazarlık, kariyer planlama ve girişimcilik, üretkenlik, sorumluluk, yaratıcılık, sosyal ve kültürlerarası ilişki* gibi 21. yüzyıl becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında, Eğitime Giriş, Yabancı Dil, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Öğretim Teknolojileri ve Eğitimde Araştırma Yöntemleri derslerin içerikleri uygun şekilde düzenlenmemiştir. Dolayısıyla bu derslerle ilgili bulgulara rastlanılamadığından herhangi bir sonuca ulaşılamamıştır.

Akademik Yazım, Eğitimde Program Geliştirme, Batı Edebiyatı, Okullarda Rehberlik, Edebiyat Akımları, Eğitimde Ahlak ve Etik, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Topluma Hizmet Uygulamaları, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi, Tarihi Türk Lehçeleri IV: Karahanlı Türkçesi, Tarihi Türk Lehçeleri V: Harezmi Türkçesi, Tarihi Türk Lehçeleri VI: Çağatay Türkçesi dersleri ile ilgili içeriklere, ders bilgi paketinde ulaşılamamıştır. Dolayısıyla bu derslerle ilgili bulgulara rastlanılamadığından herhangi bir sonuca ulaşılamamıştır.

Osmanlı Türkçesi, Türk Dili (Yazılı Anlatım), Türk Dili (Sözlü Anlatım), Türk Dili Tarihi, Kariyer Planlama, Türk Halk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Bilim Tarihi ve Felsefesi, Tarihi Türk Lehçeleri I: Köktürkçe, Tarihi Türk Lehçeleri II: Uygur Türkçesi, Tarihi Türk Lehçeleri III: Eski Anadolu Türkçesi, Sınıf Yönetimi, Çağdaş Türk Lehçeleri derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Eleştirel Düşünme, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Eğitim Psikolojisi, Türkiye Türkçesi, Edebiyat Bilgi ve Kuramları derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme, problem çözme, dijital okuryazarlık, üretkenlik, yaratıcılık, esneklik ve uyum* becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programına Dair Bulgular

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde belirlenen müfredat temel alınarak ders içerikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Bilişim Teknolojileri, Eğitime Giriş, Eğitim Sosyolojisi, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil, Eğitim Psikolojisi, Eğitim Felsefesi, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Öğretim Teknolojileri, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programları, Türk Eğitim Tarihi,

Tarihi Türk Lehçeleri, Dil ve Edebiyat Öğretimi, Eğitimde Ahlak ve Etik, Sınıf Yönetimi, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Öğretmenlik Uygulaması, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Dil Becerilerinin Öğretimi, Çağdaş Türk Lehçeleri, Okullarda Rehberlik, Dünya Edebiyatı, Topluma Hizmet Uygulamaları ve Öğretim Teknolojileri dersleri ile ilgili içeriklere, ders bilgi paketinde ulaşamamıştır. Dolayısıyla bu derslerle ilgili bulgulara rastlanılmadığından herhangi bir sonuca ulaşamamıştır.

Edebiyat Bilgi ve Kuramları, Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Türk Halk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Dilbilim derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde, herhangi bir 21. yüzyıl becerisini içermediği tespit edilmiştir.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Eğitimde Araştırma Yöntemleri ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımları derslerinin öğrenme çıktıları incelendiğinde 21. yüzyıl becerilerinden *eleştirel düşünme, problem çözme, dijital okuryazarlık, üretkenlik, yaratıcılık* becerilerini içerdiği tespit edilmiştir.

Tüm bu sonuçlardan hareketle, araştırma bulgularına göre inceleme kapsamındaki sekiz müfredatın tamamının belirli ölçülerde 21. yüzyıl becerilerini içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, her üniversitenin kendi ders içeriklerini oluşturması, bu becerilerin müfredatlara dahil edilme düzeyinin üniversiteler arasında farklılık göstermesine neden olmaktadır.

Araştırma sonucunda, 21. yüzyıl becerilerini içeren derslerin yoğunlukta olduğu programların, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi bünyesinde bulunduğu belirlenmiştir. Dicle Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde ise 21. yüzyıl becerilerini içeren derslerin daha sınırlı düzeyde bulunduğu belirlenmiştir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde ders bilgi paketlerinde belirli eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Bu eksiklikler, derslerin öğrenme çıktılarının 21. yüzyıl becerilerini yeterince içermemesine ve ders içeriklerinin bu becerileri kazandırmaya yönelik olarak yapılandırılmasında yetersizliklere neden olacağı söylenebilir. Bu durum, öğretim süreçlerinde 21. yüzyıl becerilerinin etkili bir şekilde kazandırılmasını sınırlayabileceğini söyleyebiliriz.

Öneriler

21. yüzyıl becerilerinin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alma düzeyi, üniversiteler arasında farklılık göstermektedir. Bu durum, üniversitenin kendi ders içeriklerini bağımsız olarak düzenlemesinden kaynaklıdır. Bu yaklaşımla 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması mümkün olsa da bu becerilerin her derste etkili bir şekilde işlenebilmesi için, ilgili programı oluşturan birimin derslerle ilgili içerik ve öğrenme çıktılarına 21. yüzyıl becerilerini içerek şekilde hazırlanması gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Altuntaş, N., Yılmaz, Z., Demirtaş, Z., Gül, İ. Arabacı, İ. B., Kop, Y., Gündoğdu, K., Silman, F., Kayıkçı, K., Ada, Ş., Şeker, H., Engin, A. O., & Demir, C. E. (2010). *Eğitim bilimine giriş: Temel kavramlar*. (Z. Cafoğlu, Ed.). Grafiker Yayınları.
- Aydemir, H., Cığerci F., & Yalçın-Karalı, M. (2022). *21. Yüzyılda öğretmen becerileri*. Nobel Akademi Yayınları.
- Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <https://obs.atauni.edu.tr/moduller/dbp/eobs/birim>
- Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <http://nef.balikesir.edu.tr/onaylidersicerikleri/im-turkdili.pdf>
- Büyükalın-Filiz, S., Deniz, S., Güçlü, M., Çopur, K. D., Dursun, B., Gültekin Talayhan, Ö., Aydın Çulha, M., Daşçı Sönmez, E., Ercan, L., Azak, A., Kızıklı, Gülin., Kaya T., & Ulusoy, M. (2022) *21.Yüzyıl becerilerinin eğitime yansımaları*. (Büyükalın Filiz, S., Ed.). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cansız-Aktaş, M. (2019). Nitel veri toplama teknikleri. H. Özmen & D. Karamustafaoğlu (Ed.), *Eğitim araştırma yöntemleri içinde* (2. baskı, ss. 114-136) Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2020). *Eğitim araştırmaları: nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi*. EDAM.
- Creswell, J. W. (2020). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*, (5.baskı, M. Bütün & S. B. Demir, Çev. Ed.). Siyasal Kitabevi.
- Çetin, İ. (2019). *Dil ve edebiyat öğretim yöntemleri*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <https://obs.dicle.edu.tr/oibs/bologna/index>
- Dilekçi, A., Karatay, H., & Tezel, K. V. (2022). Türkçe öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri ile ilgili uygulamaları ve yeterlikleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(36), 1207-1231. <https://doi.org/10.35675/befdergi.1098590>
- Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <https://bef.deu.edu.tr/tde/lisans/>
- Ekici, G., Abide, Ö. F., Canbolat, Y., & Öztürk, A. (2017). 21. Yüzyıl becerilerine ait veri kaynaklarının analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6, 124-134.
- Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <https://obs.gazi.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx>
- Gömleksiz, M. N., Sinan, A. T., & Döner-Doğan, F. (2019). Türkçe, Türk dili ve edebiyatı ile çağdaş Türk lehçeleri öğretmen adaylarının 21.yüzyıl becerileri yeterlik algıları. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(19), 163-185. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.628236>
- Bozkurt, G. (1972). *İnsan ve kültür*. Remzi Kitabevi.

- Karaca, F., & Öztürk, N. (2021). Investigation of 21st century learner skills usage levels of turkish language teacher candidates. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 13(2), 1511-1526.
- Karadoğan, A. (2014). *Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yetiştiren kurumların Türk dili ve edebiyatı öğretmeni özel alan yeterliklerini karşılama düzeyi* [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum] (Tez No. 366629). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 170-189.
- Kırbaş, A., & Bulut, M. (2024). Examining the 21st century skills teaching levels of teacher candidates. *International journal of technology in education (IJTE)*, 7(3), 434-455. <https://doi.org/10.46328/ijte.800>
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage Publications.
- Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <http://tdeo.aef.marmara.edu.tr/lisans-programi/ders-programlari>
- Millî Eğitim Bakanlığı (Meb). (2023). *21. yüzyıl becerileri ve değerlere yönelik araştırma raporu* (ISBN 978-975-11-6648-7).
- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. Jossey-Bass Publishers.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2002). *Öğretmen yeterlilikleri*. Millî Eğitim Basımevi.
- Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <https://www.erbakan.edu.tr/ahmetkelesogluogretim/sayfa>
- Özmen, H., & Karamustafaoğlu, O. (2019). *Eğitimde araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Saraç, C. (2002). *Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmeni adaylarının yeterlikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları* (Yayımlanmamış doktora tezi). [Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara].
- Sarıtaş, B., & Yılmaz, A. (2022). Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersinin 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 51(234), 1137-1160. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.872480>
- Seçer, İ., Veyis, F., & Kayar-Muslu, A. (2020) *Öğrenmede klasik ve güncel yaklaşımlar içinde* İ., Seçer, S., Ulaş, (Eds.). Vizetek Yayınları. (ss. 413-436).
- Taşkaya, M. (2012). Nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özelliklerin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33(2), 283-298.
- Tutar, H., & Erdem, A. T. (2020). *Örnekleriyle bilimsel araştırma yöntemleri ve spss uygulamaları*. (1. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu. (2013). *Türkçe sözlük* (11. baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Eğitim Derneği. (2009). *Öğretmen yeterlikleri*. Özet Rapor. Ankara.
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <https://www.yyu.edu.tr/Birimler/egitim/sayfalar/9598>
- Yalın, H. İ. (2017). *Öğretim teknolojileri*. Nobel Akademik Yayıncılık.

Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi. (2024, 04, 03). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı*. <https://egitim.yeditepe.edu.tr/tr/turk-dili-ve-edebiyati-ogretmenligi-programi>

Yüksek Öğretim Kurulu. *Türk dili ve Edebiyatı lisans programı ders içerikleri*. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10212>

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: İrem Abuşoğlu

Eğitim Durumu:

Lisans: Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği

